

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Colaborarea economică romîno-sovietică

de ing. TIBERIU ABRIHAN
adjunct al ministrului Industriei grele

Luna trecută s-a semnat la Moscova — în urma tratatelor purtate între delegațiile guvernamentale romîna și sovietică — un protocol privind colaborarea economică și tehnico-științifică dintre U.R.S.S. și R.P.R.

Colaborarea strînsă cu Uniunea Sovietică reprezintă pentru țara noastră un factor de cea mai mare importanță în opera de construire a socialismului. Această colaborare și într-ajutorare frățească, sprijinul uriaș și multilateral pe care Uniunea Sovietică îi acordă țărilor socialiste au înlesnit popoului nostru să realizeze într-un timp scurt transformarea Romîniei, dintr-o țară cu o economie înapoiață, într-o țară aflată în plin progres, cu o industrie puternică și în plină dezvoltare, cu o agricultură al cărei nivel tehnic, incomparabil față de cel din trecut, este într-o continuă creștere.

Pe măsura dezvoltării construcției socialiste, colaborarea economică dintre țara noastră și U.R.S.S. s-a ridicat la un nivel mai înalt, căpătînd un caracter tot mai multilateral.

În prezent, Uniunea Sovietică este o mare putere economică, situîndu-se în fruntea omenirii și în ce privește dezvoltarea industrială și tehnico-științifică. Planul septenal, a cărui realizare a început anul acesta, deschide în fața popoarelor sovietice perspective și mai mărețe. Succesele dobîndite de țările de democrație populară, ca și viitoarea dezvoltare a acestor țări, sînt considerabil înlesnite de faptul că se pot sprijini în construirea noii ordini pe înaltul nivel de dezvoltare atins de U.R.S.S., pe frășescul și multilateralul ajutor pe care Uniunea Sovietică îi acordă tuturor țărilor lagărului socialist.

Astăzi este pur și simplu de neconceput ca economia vreunei țări din lagărul socialist să se dezvolte fără legătură cu economia celorlalte state frățești, în primul rînd U.R.S.S. Ca urmare a acestei dezvoltări, există acum posibilități sporite pentru realizarea cooperării internaționale în forme și mai eficiente și la proporții mai mari. Țările socialiste nu se mai pot mîrgini astăzi în colaborarea economică doar la relații de piață; se simte nevoia evitării la maximum a paralelismelor în investiții capitale și în cercetări, a asigurării unei utilizări cât mai raționale a resurselor naturale ale țărilor respective și organizarea unei producții de serie mari etc. În acest scop, se trece la coordonarea directă a planurilor de dezvoltare economică ale acestor țări. S-a căzut de acord ca planurile economice ale statelor socialiste să fie coordonate pe perioada ce coincide cu septenalul sovietic, adică pînă în anul 1965.

Colaborarea economică dintre țara noastră și U.R.S.S. se încadrează pe deplin în principiile expuse mai sus. Aceste relații s-au dovedit a avea o importanță economică crescîndă, mai cu seamă în condițiile cînd se trece la coordonarea planurilor economice naționale și se dezvoltă specializarea și cooperarea producției țărilor membre ale C.A.E.R.

De la bun început, livrările reciproce de mărfuri dintre Romînia și U.R.S.S. au contribuit în mod substanțial la realizarea politicii noastre economice de industrializare socialistă — și în primul rînd făurirea unei puternice industrii grele, de dezvoltare a acelor ramuri de producție care au în țara noastră cele mai prielnice condiții de progres. Rod al colaborării economice și tehnico-științifice cu U.R.S.S. sînt nenumărate obiective industriale importante ca: marile laminoare de la Roman și Hunedoara, fabrica de rulmenți din Birlad, puternice termocentrale între care Ovidiu II, Paroșeni, Steaua Roșie, Borzești, combinatul de cauciuc Jilava, — pentru a nu aminti decît cîteva.

Un aspect important al noului tip de relații economice — posibil numai între state socialiste — e oglindit în evoluția importurilor și exporturilor noastre către U.R.S.S. După ce ne-a sprijinit în opera de făurire a unei puternice industrii constructoare de mașini, Uniunea Sovietică a început să importe de la noi produse industriale de înaltă tehnicitate, ca: instalații de foraj, motoare, pompe duplex, mori de ciment, transformatoare, motonave etc. În 1958, de exemplu, din totalul exportului nostru de mașini și utilaje, cota parte ce revine Uniunii Sovietice a marcat o creștere însemnată ajungînd la aproape o cincime. În felul acesta, U.R.S.S. ne acordă un sprijin prețios în transformarea structurii comerțului nostru exterior, locul materiei prime în export luîndu-l într-o măsură tot mai mare mărfurile industriale și, în-deosebi, mașinile și utilajele.

O formă eficientă a cooperării este aceea ce se înfăptuiește pe baza acordurilor bilaterale tehnico-științifice. Țara noastră face cu U.R.S.S. schimburi tehnice sub forma documentației și proiectelor industriale, avînd drept consecință însemnate economii materiale și de timp pentru ambele părți, dar mai ales pentru tînăra noastră industrie socialistă.

Așa cum a arătat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, relațiile frățești de colaborare dintre statele socialiste, cooperarea și diviziunea internațională a muncii dau acestor țări putința să se dezvolte în ritm accelerat, încît acelea rămase în urmă să le ajungă pe cele mai avansate, care nici ele nu vor sta pe loc, și să pășească toate împreună în comunism. După cum se știe, Biroul Politic al C.C. al P.M.R. a hotărît să intensifice lucrările pentru întocmirea unei schițe-program pe o perioadă de 15 ani; prima etapă a acestui program va fi planul economic pe 1960—1965, coordonat cu septenalul sovietic și cu planurile economice ale celorlalte țări socialiste. Prin realizarea prevederilor acestui plan, poporul nostru va termina în linii mari construirea socialismului, trecînd într-o nouă etapă — aceea a desăvîrșirii construcției socialiste.

Artista de cinema Ludmila Marcenko.

TRENUL PRIETENIEI

pleacă astă-seară

Astă-seară, de lângă peroanele Gării de Nord se va desprinde un tren neobișnuit. O garnitură care nu este trecută în nici un „mers al trenurilor” și despre care puțini impiegați de mișcare ar putea da relații. Este vorba de „Trenul prieteniei” organizat de A.R.L.U.S., care va purta spre Moscova 350 de romîni ce vor asista la marea sărbătorire a lui 1 Mai în Piața Roșie.

Călătorii „Trenului prieteniei” s-au adunat din toate colțurile țării, reprezintă toate profesiunile, dar duc cu ei un singur și călduros mesaj: acela al frăției indestructibile care unește poporul nostru cu popoarele marii Uniuni Sovietice. Muncitori, ingineri, tehnicieni, oameni de cultură, activiști pe țărîm obștească, elevi și studenți vor vizita, în zilele care urmează, Kievul și Moscova și vor avea prilejul să se convingă cu ochii lor de grandioasele înfăptuiri ale oamenilor sovietici, vor simți suflul trepidant al vieții din patria socialismului triumfător în anul unu al septenalului.

Printre ei se află și cîștigătorii concursului de jocuri distractive „1 Mai la Moscova”, organizat de revista noastră. Aceștia au tot dreptul să se socotească niște oameni cărora norocul le suride dat fiind că sortii i-au ales din 300.000 de dezlegători ai jocurilor distractive care au stat la baza concursului. Căci concursul „1 Mai la Moscova” a suscitat un mare și îndreptățit interes în rîndurile celor mai largi mase, a fost în adevărată accepțiune a cuvîntului, un concurs popular. El a prilejuit o intensă muncă de documentare asupra realității sovietice spre a afla răspunsul la temele propuse de concurs.

În felul acesta „Trenul prieteniei” este nu numai o plăcută materializare a multor nădejdi și răsplata unor eforturi entuziaste, ci și un simbol. Căci strungarul din București, educatoarea din Zărnești, elevul din Cluj, colectivista din Sarchiz, jurnalistul din Hunedoara, tehnicianul din Tecuci sau inginerul din Timișoara care pleacă spre Moscova nu numai să culeagă impresii, ci să înfăptuiască noi prietenii întru chipul în mic simțămîntele întregului nostru popor. Simțămînt de prietenie și de căldură frățească cu cei care înscriu în faptă cele mai nobile idealuri ale omenirii, cu oamenii sovietici, constructori ai comunismului.

16
(736)

Anul XV

24 aprilie 1959

12 PAGINI

1 LEU

I. Petko

Primăvară

Carnet

Spre a lua cunoștință de viața economică, politică și culturală a Republicii Federale Germane, scriitorul Aleksandr Korneiciuk a întreprins recent o călătorie în vestul Germaniei.

Scriitorul sovietic a vizitat orașele Bonn, Köln, Frankfurt-pe-Main și Wiesbaden, unde a avut întrevieri cu oameni politici, personalități publice, scriitori și ziariști.

In Biblioteca-muzeu „V.V. Muakovski”, înființată acum 20 de ani, au fost organizate noi vitrine în care sunt expuse documente inedite, ediții străine ale operei poetului, ecouri din presa străină privind piesele sale de teatru etc.

Printre acestea: portretul lui Vadim Baian (1913) și portretul unui necunoscut (1915) executate de poet, seria completă a fotografiilor celor ce au contribuit la realizarea primelor spectacole cu piesele „Baia” și „Ploșnița”, puse în scenă de V.S. Maierhold, opera completă a lui Maiakovski tipărită în Argentina și Italia precum

și primele traduceri din Maiakovski apărute în Suedia.

Biblioteca republicană din Gruzia a primit recent, din Zürich, o ediție în limba germană a romanului gruzin „Visramiani”. „Acest mic volumaș — se spune în prefața ediției elvețiene — poate sta cu cinste alături de cele mai strălucite epoei occidentale din evul mediu”.

La rîndul ei, în semn de mulțumire, Biblioteca republicană din Gruzia a expediat la Zürich nouă volume cuprinzînd cele mai valoroase opere clasice ale literaturii gruzine.

Artiștii plastici din Sverdlovsk care întrețin strînse legături cu artiștii cehoslovaci au organizat o expoziție de stampe, litogravuri și acuarele ale cunoscuților graficieni și pictori cehoslovaci V. Fiala, T. Boud și V. Silovski.

Editura „Cartea moldovenească” din Chișinău a tipărit prima culegere de povești populare în limba găgăută — limba uneia din minoritățile naționale ale R.S.S. Moldovenești.

Eroul liric

Victor Hugo credea că poezia ar fi parcurs de-a lungul secolelor trei etape, corespunzătoare genurilor literare: lirică, epica, drama; că fiecare nou gen și-ar asimila valorile celui precedent, lăcîndu-și oarecum inactual și inutil pe precedentul. Și totuși Hugo a fost și a ramas un mare liric. Însă ideea că lirica, privită ca gen, a fost depășită, a lăcăt oarecare carieră; și n-au lipsit cei ce s-au grăbit să proclamească înăsași dispariția ei. De dispărut, va dispărea — dar nu în lirică înăsași, ci o anume lirică: aceea pătunsă de ideologia burgheză, aceea care asemeni unui cadavru intrat în putrefacție răspîndește mișme paralizante. Lirica, nu numai că nu va pieri niciodată, fiind un mod specific de cunoaștere și reflecție artistică a vieții, dar va atinge culmi nebănuite. Lirica realist-socialistă face dovada acestui lucru, dezvoltîndu-și totodată virtuți nebănuite ale liricii înăsași. Iată, versurile cunoscutei poete sovietice Olga Berggolț.

E vorba de volumul Lirice apărut de curînd în versiunea romînească a lui Virgil Teodorescu. Această carte masivă, în care sunt cuprinse creații din ultimii aproximativ 20 de ani, dezvoltă o vo-

cație artistică profund lirică. În volum, bunăoară, e cuprins și poemul dramatic intitulat Credința, căruia autoarea îi spune „tragedie”. În orașul vremeliu ocupat de armatele hitleriste, cîțiva ostași sovietici în frunte cu Andrei, președintele societății locale, izbutesc să scape de la moarte și să și continue lupta cu partizanii, chiar în oraș, unii cad, datorită unor trădări; dar cei ce rămîn, avînd sprijinul activ și eroic al maselor își aduc contribuția la victoria asupra cotropitorilor. Oricîte valori dramatice ar avea, acest poem este totuși în esență liric. Personajele lui sînt de fapt ipostaze diverse ale aceluiași erou liric.

De altfel, eroul liric al poetei are o foarte variată și bogată fenomenologie. Însă, oricît de variate sînt formele artistice ale eroului, ele se unifică prin conștiința socialistă și înțelegerea printr-o puternică conștiință a viitorului.

Reflectînd conștiința omului sovietic, eroul liric al Olgăi Berggolț pune mai profund în valoare dialectica vieții de la nivelul viziunii partinice despre realitate. Căci poetul comunist, stăpînit de conștiința solidarității umane universale, străin de preocupările individuiștilor, are posibilitatea ca, oglîndîndu-se pe sine și pe ai săi, să răsfrîngă cu sporită adîncime realitatea în multiplicitatea formelor ei, în conținutul ei tensiune către un viitor din ce în ce mai luminos. Personajul liric al Olgăi Berggolț dovedește o conștiință eroică. Lucrul este parțial explicabil prin aceea că poeta și-a scris cele mai multe dintre versurile tipărite în această carte în timpul asedierii Leningradului de către

trupele hitleriste, ori sub puternica amintire a acelei împrejurări. Lirica Olgăi Berggolț are astfel o certă identitate istorică. Dar patosul eroic nu vine numai de aici, ci și din înclinația temperamentală a autoarei. Alături de alte poete sovietice, Olga Berggolț este creatoare a acelei lirici „feminine”, străbătută tocmai de această conștiință eroică. În versurile ei nu întîlnim înțîmrișurile mărunte ale poetelor din trecut, care, oricîtă „personalitate” ar fi avut, nu puteau sparge cerul îngust al preocupărilor impuse de destinul femeii în societatea împărțită în clase antagonice. Orizontul femeii sovietice, așa cum se răsfrînge în volumul Lirice, e nu numai cu mult mai cuprinzător, dar și mai înalt, poeta privind viața cu ochii femeii care participă activ la construirea noului societăți. Poeta cîntă dragostea pentru bărbatul ei, pentru căminul familial, pentru copiii ei, pentru mamă și soră; are tristeți încercate de orice femeie căreia războiul i-a smuls de lîngă ea pe cei dragi. Însă acestea sînt ridicate la un înalt nivel, fiindcă în oricare dintre preocupările amintite se reflectă conștiința socialistă a femeii luptătoare. Poeta nu e străină nici de tristețe, dar tristețea ei nu atinge nicodată disperarea, nu izbucnește în jeluiri desarte, ci e dominată de convingerea că suferința va fi învinsă.

De la înălțimea acestei optimiste și înalte conștiințe a viitorului, orice problemă „personală” primește alte dimensiuni, alte semnificații, devine o chestiune socială, o problemă a colectivității. Pe această linie, eroul liric al Olgăi Berggolț face parte dintre eroii pozitivi ai celor mai valoroase creații ale scriitorilor sovietici.

O nouă formă de învățămînt

Universitățile populare

Grija permanentă pentru educarea tinerii generații, dezvoltarea neconținută a culturii poporului, sînt importante trăsături distinctive ale societății socialiste sovietice și, în același timp, o condiție necesară pentru construirea cu succes a comunismului, o condiție pentru dezvoltarea forțelor de producție ale Uniunii Sovietice.

Insufiienți de istoricele hotăriri ale celui de al XXI-lea Congres al P.C.U.S., oamenii sovietici dezvoltă remarcabile inițiative și în această direcție. Un accent deosebit se pune acum, de pildă, pe activitatea de creare a universităților populare, o nouă formă de învățămînt și educație.

În orașe și așezări muncitorești, în întreprinderi, în colhozuri și pe lîngă o serie de institute de învățămînt superior s-au deschis și se deschid continuu universități populare. Potrivit unor date, de parte de a fi complete, în Uniunea Sovietică funcționează în clipa de față peste 600 de universități populare, care cuprind aproximativ 250.000 de muncitori, colhoznici, funcționari, în special tineri. Așa cum s-a arătat la prima consfătuire unională a conducătorilor de universități populare, ținută recent la Moscova, numai în raionul Dzerjinsk din Moscova cele trei universități populare existente sînt frecventate în mod regulat de 1.970 de cursanți. Aproape 50 de universități populare funcționează în regiunea Moscova. Peste 2.000 de cereri s-au primit din partea doritorilor de a se înscrie la universitatea populară din Riga. Mai bine de 20

Student din Tartu

de universități, cu un efectiv de aproape 6.000 de cursanți, au fost create în orașele, colhozurile și pe lîngă exploatarea petroliferă din Tataria. Șasezeci de universități populare sînt proiectate a se deschide în linutul Krasnodar.

În cadrul lor, oamenii muncii își însușesc în timpul liber, cunoștințele sistematice din domeniul literaturii, al esteticii marxist-leniniste, al muzicii, teatrului și artelor plastice.

Universitățile populare funcționează ca organizații voluntare ale oamenilor muncii și sînt conduse de consilii alese. Ele sînt patronate de instituții culturale.

În presa sovietică de specialitate apar din ce în ce mai numeroase articole și note referitoare la bunele rezultate dobîndite pînă acum de către universitățile populare. Recent în ziarul „Komsomolskaja Pravda”, N. A. Mihailov, ministrul Culturii al U.R.S.S., a publicat un documentat articol în care — între altele — s-a referit și la organizarea, structura și conținutul activității cultural-educative a diverselor tipuri de universități populare. Așa, de pildă, Universitatea de educație artistică de pe lîngă Palatul de cultură al feroviarilor din Gomel funcționează cu trei secții: muzicală, teatrală și de artă plastică. În fiecare din aceste secții studiază aproximativ 1.000 de persoane, dintre care mai bine de jumătate sînt feroviarilor.

Planurile de studiu ale universităților diferă atît prin disciplinele predate cît și prin durata cursurilor. Universitatea populară de pe lîngă clubul „Dzerjinsk” din Simferopol, de exemplu, își propune să funcționeze pe baza unui plan de studii eșalonat pe trei ani, cu patru ore de curs pe săptămîină. În anul întii, cursanții vor studia istoria literaturii ruse și vest-europene, precum și istoria muzicii și artelor plastice, în anul al doilea bazele ma-

terialismului dialectic și istoric și ale esteticii marxist-leniniste, iar în al treilea an istoria științei, prilej cu care cursanții vor lua cunoștință despre cele mai noi descoperiri științifice.

Spre a veni în ajutorul universităților populare, la cererea acestora, Ministerul Culturii al U.R.S.S., a arătat N. A. Mihailov, a elaborat planuri provizorii de studii și tematica conferințelor. La bază se află două tipuri de planuri provizorii de studii. Unul din ele prevede studiarea de către cursanți a materialelor celui de-al XXI-lea Congres al P.C.U.S. privind problemele dezvoltării științei și culturii în perioada septenaliului, precum și problemele generale de estetică marxist-leninistă, de artă și literatură sovietică. Celălalt prevede studiarea numai a unui anumit gen de artă: muzică, teatru, coregrafie, cinematografie.

Cu funcție de concretizare a posibilităților largi de instruire a cursanților pe care le oferă aceste planuri de studii, ne vom referi la planul de studii al secției de literatură și artă, care face parte din primul tip menționat. Planul secției este alcătuit din trei grupe de teme. Primul grup cuprinde teme privitoare la studiarea materialelor celui de-al XXI-lea Congres al P.C.U.S., ca de pildă: educația comunistă a oamenilor muncii în perioada construcției desfășurate a societății comuniste, dezvoltarea artei popoarelor U.R.S.S. ca rezultat al politicii raționale leniniste etc. Cel de-al doilea grup cuprinde tezele fundamentale ale esteticii marxist-leniniste. În cadrul acestuia se studiază — între altele — despre artă ca formă a conștiinței sociale; caracterul popular și spiritul de partid al artei; unitatea dialectică dintre conținut și formă în artă; clasicii marxism-leninismului despre rolul artei în viața societății etc. Al treilea grup este consacrat literaturii, artei muzicale, artei teatrale, artelor plastice, artei cinematografice și artei coregrafice.

Tot pentru a veni în sprijinul universităților populare, specialiștii au întocmit o listă de filme care pot fi folosite cu succes în activitatea cultural-educativă a acestora. Filmele sînt puse la dispoziția cursanților în mod gratuit.

Între mijloacele largi de culturalizare folosite de universitățile populare, se numără și diafilmul consacrat literaturii naționale și străine, vieții și activității oamenilor de artă, precum și discurile microsilfon pe care sînt imprimate lucrări muzicale valoroase.

Unele universități populare folosesc, cu bune rezultate, seminariile, în cadrul cărora cursanții își lărgesc și adîncesc cunoștințele însușite cu prilejul ascultării conferințelor ținute de către lectori și propagandiști.

Scopul suprem al științei și culturii sovietice este slujirea omului, creatorul viitorului luminos al omenirii — comunismului. Universitățile populare, formă nouă de învățămînt și educație a oamenilor muncii, aduc o valoroasă contribuție în realizarea acestui țel măreț.

Conf. univ. I. Berca

O completare necesară

În articolul „Primele ecouri ale romanului „Mama” („Veac nou” 20 martie 1959) semnalăm traducerea din 1910 fără să insistăm asupra ecourilor sale. Totuși urmărirea acestora duce la rezultate de un interes neîndoielnic. Din această traducere, maestrul prozei noastre Mihail Sadoveanu și-a făcut prima imagine despre revoluționarul Gorki: „Cartea am citit-o cu interes, din pricină că din ea se vede cum s-a săvîrșit, în chip violent, alăturarea lui Maxim Gorki la mișcarea revoluționară” („Veac nou”, 29 iunie 1946). Pe aceeași traducere din 1910 și-a descoperit vocația Eusebiu Camilar: „Cred că aveam șaisprezece ani cînd am deschis înția oară cartea lui M. Gorki, „Mama”... După ce l-am citit pe Gorki, am rămas cu simțămîntul că s-a răsfrînt în mine o umbră de munte sau de monument. Am căpătat multă îndrăzneală; m-am apropiat de sufletul omenesc, lășînd de o parte versurile în care descriam chinurile închipuite sau reale. Gorki m-a ajutat să văd suferința oamenilor” („Viața romînească” Nr.10-1950).

G. Ș.

Olga Berggolț, „Lirice”, E.S.P.L.A. — Cartea Rusă, 1959.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.R.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an, 40 lei.

TRIUMFUL BALETULUI SOVIETIC

Desen de N. Lisogerski

După luni de zile consumate într-o permanentă bătălie pentru cucerirea unui loc în sala marelui Teatru de Operă Metropolitan, din New York, publicul american și-a putut, în sfârșit vedea visul cu ochii: primul spectacol dat în S.U.A. de ansamblul Bolșoi Teatru-ului, în frunte cu celebra Galina Ulanova, a avut loc în seara zilei de 16 aprilie. A doua zi, presa new-yorkeză nu a ezitat să numească debutul american al baletului sovietic „un eveniment al secolului nostru“.

Anul trecut, când s-a aflat despre angajarea turneului Teatrului Mare în S.U.A., ansamblul culegea aplauzele entuziaste ale publicului francez. Era al doilea turneu în străinătate al baletului sovietic. În 1956, deplasându-se pentru prima oară în străinătate, o mare parte a ansamblului, avind de asemenea în frunte pe Ulanova, a dat patru spectacole pe scena teatrului Covent Garden din Londra, înregistrind un uriaș succes. Tot anul trecut, un alt grup al ansamblului, avind în frunte pe binecunoscuta balerină Olga Lepeșinskaia, a întreprins un turneu în Japonia, de asemenea încununat de un mare succes.

Era, deci, firesc ca publicul american, care auzise atâtea despre balerinele sovietice, și care aplaudase frenetic pe dansatoarele și dansatorii lui Moiseev chiar anul trecut, să aștepte cu maximă nerăbdare turneul Bolșoiului în S.U.A.

O mică pildă despre entuziasmul contaminant care a cuprins nu numai masele de spectatori o aflăm în presa americană. Odată cu publicarea știrii despre apropiata sosire a ansamblului, cronicara artistică a ziarului „Christian Science Monitor“ a scris, sub imperiul acestui entuziasm: „Să sune trimbițele, să bată tobele! Sosește trupa de balet a Bolșoi Teatrului!“

Ceea ce s-a petrecut însă în perioada premergătoare și mai ales în ajunul sosirii ansamblului moscovit depășește și marginile oricărei așteptări și chiar marginile exagerărilor de care americanii nu arareori au dat dovadă. După cum au arătat cu lux de amănunte ziarele americane, o adevărată goană după bilete — asemănătoare, poate, cu faimoasa „goană după aur“ din secolul trecut — a cuprins marele public. Sol. Huroc, impresarul american al turneului, care conduce de 40 de ani o firmă de specialitate a afirmat că un

fenomen de atari proporții nu s-a pomenit încă în istoria vieții artistice de peste ocean.

Peste 3 milioane de cereri de bilete

Intr-adevăr, timp de luni de zile telefoanele agenției de spectacole Huroc au fost luate cu asalt, iar în ultimele săptămâni, telefonistele, literalmente extenuate, trebuiau schimbate după

pentru că tot el să răspundă: „E lucru știut că Teatrul Bolșoi e tot ce poate fi mai vestit în lumea artelor. Filmul turnat în Uniunea Sovietică despre baletele interpretate de trupa Bolșoiului, filmul făcut în Anglia cu prilejul turneului Bolșoiului, acum trei ani, articolele și impresiile celor care au văzut ansamblul la Moscova — toate ne asigură că ne așteaptă ceva unic“.

Zile în șir presa de mare tiraj din New York a întâmpinat debutul ansamblului sovietic cu nenumărate articole

lanova, interpreta ideală a acestui rol creat de celebra balerină și în filmul atât de cunoscut astăzi în lumea întreagă, alături de același partener, talentatul Iuri Jdanov. Măiestria interpretativă a soliștilor, scenele de masă în care excelează faima corpului de balet, minunatele decoruri și conducerea muzicală a dirijorului Iuri Faier au fost răsplătite cu ropote de aplauze și nesfârșite rechemări la rampă a întregului ansamblu. Coșurile și buchetetele de flori au inundat scena. Minute în șir uralele și strigătele de „Bravo!“ și „Bis!“ au cutremurat imensa sală a Metropolitan-ului.

În sală se aflau reprezentanții cel mai de vază ai vieții teatrale și muzicale, cinești cunoscuți, personalități ale vieții culturale, reprezentanți ai cercurilor de afaceri, colaboratori ai posturilor de televiziune, ai posturilor de radio și ai presei.

Presa americană a consacrat ample cronici elogioase primului spectacol al Bolșoiului, insistind asupra soliștilor și ansamblului, fără a uita să descrie entuziasmul publicului spectator. „Întreaga trupă este o stea — a subliniat cunoscutul critic muzical și coregrafic al ziarului „New York Times“. Nici nu e de mirare, — a adăugat el — căci trupa se bizuie pe tradiție, experiență și talent“.

Alt cronicar bine cunoscut, Walter Terry, a scris în „New York Herald Tribune“: „Pentru noi a fost un adevărat privilegiu să putem vedea un ansamblu ai cărui premergători au dat întregii lumi atita bogăție imensă în domeniul dansului“.

Criticii de specialitate sint unanimi în elogiile deosebite pe care le aduc marelui balerine Galina Ulanova, care și-a sărbătorit recent 30 de ani de glorioasă activitate scenică. John Martin arată că puterea de a transmite emoția artistică e atât de mare la interpreta Juliettei, încât de nenumărate ori ea dă adevărați fiori spectatorilor.

Rodgers, criticul teatral al agenției „Associated Press“, subliniază: „Ulanova are măsuri aeriene, desăvârșite. Ca Pavlova de eterică, ea este totuși, înainte de toate Ulanova — imbinare atrăgătoare de calitate inegalabilă, printre care impresionează în primul rind farmecul ei personal și, în al doilea rind, măiestria ei artistică“.

Mulți observatori newyorkezi sint de acord remarcind că entuziasmul publicului nu este numai o reacție firească la înalta măiestrie a artiștilor, ci și o puternică dovadă a marelui interes pe care-l arată americanii față de cultura și viața oamenilor sovietici în general, dorința lor crescândă de a întări prietenia și colaborarea cu poporul sovietic.

Exprimind această părere generală, cunoscutul bancher și industriaș Cyrus Eaton a declarat ziaristilor, după primul spectacol al Bolșoiului: „Spectacolul de înaltă artă al baletului sovietic oferă încă o dovadă admirabilă de cât de bogat în talente este poporul sovietic. Fie ca limbaul artei pe care-l stăpinesc atât de bine oamenii sovietici să devină „limbaul păcii și prieteniei între toate popoarele“.

Turneul ansamblului de balet al Teatrului Mare din Moscova, început sub asemenea auspicii va constitui, fără îndoială, o etapă însemnată pe calea comună a popoarelor spre o mai bună înțelegere reciprocă, spre pace și progres.

V. Dascălu

Scena din „Lacul lebedelor“

2—3 ore de serviciu. Pentru cele 27 de spectacole anunțate s-au primit cereri de bilete care depășesc cifra de 3.000.000. Au sosit comenzi din toate colțurile Statelor Unite, din îndepărtata Alasca pînă în Florida. De acord cu conducerea ansamblului s-a hotărît programarea a patru spectacole extraordinare, în cea mai mare sală publică din New York, la Madison Square Garden, care are o capacitate de peste 16.000 de locuri. Dar cu aceasta nu au putut fi satisfăcuți decît o mică parte a solicitatorilor de bilete. Pentru a mulțumi pe toată lumea — declara Huroc — trupa sovietică ar trebui să se instaleze la New York pe timp de... 3 ani. Cu toate înlesnirile și aranjamentele făcute, numărul maxim de bilete puse la dispoziția publicului a fost de 165.000. Pentru a le putea obține, locuitorii New Yorkului au stat la coadă zile întregi — chiar zile și nopți, ba încă și pe o ploaie de câteva ore, fără ca un singur om să-și fi părăsit locul apărât cu atita înverșunare. Un redactor de la „New York Times“ sublinia — relatind despre pitorescul acestei bătălii a biletelor — că „de la războiul dintre statele sudiste și Nord nu s-a mai pomenit atita vrajbă și invidie în Statele Unite: frații se pizmuesc între ei și toți laolaltă îl urăsc pe Sol. Huroc, impresarul... Toți vor bilete!“

„Oamenii se pretează la orice fel de trucuri, iar la bursa neagră biletele au atins prețuri fantastice“. De altfel, trebuie menționat că biletele scrupule au prețul oficial de 50 de dolari un loc în lojă.

„De unde vine această frenezie?“ — se întreba un cronicar artistic al ziarului „New York Herald Tribune“,

consacrate activității școlii de balet a Bolșoiului, subliniind succesele strîns legate de continuitatea unei tradiții aproape biseculare, precum și primilor soliști ca și tinerelor stele ale ansamblului. În toate ziarele au apărut fotografiile Galinei Ulanova („regina baletului sovietic“ — cum o numește presa americană), ale Maiei Plișetkaia, Raisei Strucikova, Marinei Kondratieva, ale balerinilor Iuri Jdanov, Gheorghei Farmanianț, Alex. Lapauri, Konstantin Rihter, ca și cele ale celor mai tineri reprezentanți ai tinerii generații, în frunte cu Ecaterina Maximova și V. Vasilev, de pe acum celebri.

„Întreaga trupă e o stea“

Seara de 16 aprilie, cînd a avut loc primul spectacol: baletul „Romeo și Julietta“ de Serghei Prokofiev, va rămîne cu adevărat de neuitat în istoria spectacolelor newyorkeze. Peste 3.600 de persoane au umplut, cum se spune, pînă la refuz marea sală a Operei Metropolitane. Alte mii de persoane așteptau în stradă să-i vadă la venire și, apoi, la plecare, pe celebrii dansatori sovietici. În apropierea teatrului poliția, pedestră și călare, abia dacă mai reușea să stăvilească puhoiul entuziaștilor.

În momentul ridicării cortinei freamătul nerăbdării a lăsat locul unei tăceri solemne de catedrală. În decorul devenit și el celebru, al piciorului scenograf P. Williams, publicul a asistat la cunoscuta altercație singeros sfîrșită între servitorii celor două familii nobile rivale: Montaiqu și Capulet. Apoi a urmat tabloul al II-lea și intrarea în scenă a Juliettei. O furtună de ovații a salutat apariția Galinei U-

Galina Ulanova și Iuri Jdanov în „Romeo și Julietta“

De
vorba
cu...

IRAKLI ANDRONIKOV

Intre teatru și literatură. Preferințe. Literatura română

Irakli Andronikov. E greu să descrie fenomenul personalității acestui distins reprezentant al intelectualității sovietice.

În mesajul de felicitare pe care i l-a adresat acum câteva luni, când Andronikov împlinea 50 de ani de viață și aproape trei decenii de activitate creatoare, conducerea Uniunii Scriitorilor sovietici releva în termeni calzi opera lui de cercetător și comentator al genialului poet rus Mihail Lermontov. Dar cei care l-au văzut și auzit pe Andronikov recitându-și de pe estradă povestirile lui improvizate, cu greu ar putea spune care-i adevărata vocație a acestui artist multiplu.

Cindva, cu ani în urmă, Andronikov a debutat pe estradă cu numere aparent elementare — imitarea vocii, a înutei, risului, gesturilor unor persoane mai mult sau mai puțin cunoscute. Cu timpul talentul acesta, care inițial putea delecta grupuri mai mari sau mai mici de cunoscuți ori spectatori a căpătat coordonate noi. Căcărind noi trepte ale măiestriei artistice, asimilându-și teoria marelui Stanislavski, Andronikov a devenit stăpîn pe darul de a

contura caracterelor, de a dezvălui gradat și impresionant de repede fețele cele mai neobișnuite ale acestora.

Cu toate marile succese de public și insistențele promițătoare ale regizorilor, Andronikov nu s-a dedicat exclusiv scenei. Ci a rămas în aceeași măsură fidel literaturii și științei.

Mărturisesc că n-a fost prea ușor să-i iau un interviu. La revista „Lunisti“, unde e membru al colegiului de redacție, ni s-a spus că a plecat la Muzeul de literatură. De acolo, la Editura de literatură pentru copii, care a hotărât să-i publice câteva din povestirile despre Lermontov. Dar în ziua când ne-am întâlnit, în sfîrșit, se pregătea să plece la Leningrad.

— De ce? l-am întrebat.

— Filmez mi-a răspuns gazda. Studioul din Leningrad mi-a propus să interpretez rolul principal într-un film — o ecranizare după câteva povestiri orale de-ale mele...

— **Interesul dumneavoastră pentru literatura română este bine cunoscut cercurilor literare din România. Dealtfel și calitatea de conducător al secției de literatură a Asociației de prieteni sovieto-romîni...**

— Interesul meu s-a născut datorită documentării la fața locului, în România, pe care am vizitat-o în 1956, îmi răspunde Andronikov.

Și iată-ne răsfoind albumul de fotografii ce consemnează vizita lui Andronikov în R.P.R., ca membru al unei delegații din care au mai făcut parte Eroul Uniunii Sovietice — aviatorul Maresiev, profesorul Stoletov și alții — întâlniri la redacții de ziare și reviste, Universitate pinacotecii...

— De-atunci, am mai rătăcit de multe ori în gînd, pe străzile Bucureștiului. Și nu o dată mi-am amintit de prietenii mei de-acolo, de maestrul Mihail Sadoveanu, de Cezar Petrescu și de Zaharia Stancu, de Beniuc și Petru Dumitriu, în sine de Mihail Novicov, accentuează Andronikov, care mi-a fost de un neprefuit ajutor atunci cînd m-am hotărît să interpretez povestirile mele orale în fața unui auditoriu atât de exigent ca cel bucureștean.

Sigur, sînt la curent cu treburile literare de la Moscova, și, bineînțeles, și cu

cele care-i privesc și pe prietenii noștri romîni. În ultimul an, la Moscova a apărut un volum de „Poezii alese“ de Coșbuc. La scurt interval, el a fost urmat de volumul de „Opere alese“ de Vlahuță. Tot la Editura de stat pentru literatură artistică urmează să apară și o altă tălmăcire — un volum de „Opere alese“ de Alecsandri. Multe din poeziile bardului de la Mircetși au fost admirabil traduse în limba rusă de marele poet sovietic, de curînd decedat, Vladimir Lugovskoi.

Recent a mai apărut o culegere din opera lui Costache Negruzzi — scriitor pentru care cititorii sovietici au o deosebită dragoste. Negruzzi l-a cunoscut doar pe Pușkin al nostru, s-a împrietenit cu el la Chișinău, după care a tradus în romînește citeva poezii, printre care „Șalul negru“.

Literatura romînească mai e popularizată la Moscova și de revista „Inostrannaia literatura“. În ultimii doi ani, revista a publicat în paginile ei romane masive ca „Pasărea furtunii“ de Petru Dumitriu și „Șteța“ de Titus Popovici, poezii de Tudor Arghezi, Maria Banuș, Mihai Beniuc, Nicolae Labiș, articole de critică de Paul Georgescu, Mihai Dragomir, desene și reproduceri din opera artiștilor Ligia Macovei, Ivancenco, Corneliu Baba și Perahim.

Apoi secția literară a Asociației de prieteni sovieto-romîne a organizat în cluburile unor întreprinderi și instituții ședințe comemorative închinăte lui Vlahuță, Alexandru Sahia, conferințe ale unor critici despre publicațiile romînești etc.

Intenționăm să folosim pe scară mai largă radioul și televiziunea. Vom antrena în emisiunile consacrate Romîniei scriitorii și artiștii sovietici, membri ai delegațiilor care au vizitat România. Printre ei sînt eminenți fruntași ai culturii sovietice ca Moiseev și Oistrah, Lepeșinskaia și Obrazov, academiicianul Tișin și profesorul universitar Stoletov, scriitorii Ehrenburg, Sobolev, Simonov și Polevoi, Lev Kassil și Vera Inber etc.

Ar mai fi fost multe de vorbit... Despre ecourile lăsate de turneul „Naționalului“, despre concertele dirijate de maestrul Georgescu și Silvestri, despre actualul recital al cîntăreților Lucaci și Konya și despre multe alte manifestări, la care Andronikov este întotdeauna prezent, fidel în dragostea lui pentru tot ce este cultură romînească. Dar ne-a întrerupt intrarea șoferului, venit să-l conducă la gara „Leningradskaia“.

— Da, filmările lîmi explică gazda văzînd aerul meu dezolat. Dar, în felul ăsta, îmi voi vizita iar — de pe ecran — prietenii din România. Deci, la revedere!

S. Meliks

Moscova, aprilie.

Alexandr Ognivțev în „Evgheni Oneghin“

Există în teatrul de proză roluri care se rezumă la o singură replică. Se obișnuiește adesea să se afirme că un actor mare poate crea, dintr-un asemenea rol mic, un erou de neuitat. Dacă exemplele nu lipsesc — figuri de neuitat fiind realizate și de artiștii noștri — totuși în teatrul liric nu este suficiență numai replica. Specificul artei sunetelor pretinde minimum o arie, spre a putea aprecia și calitățile vocale ale unui cîntăreț. Un asemenea personaj este Gremîn din opera *Evgheni Oneghin*. Ceaikovski a găsit o linie melodică de o rară frumusețe pentru fugara apariție din tabloul VI a bătrînului soț al Tatiane, pe care spectatorul o reține, iar dramaturgia operei o cere.

În spectacolul de săptămîna trecută, prima noastră scenă lirică l-a avut ca oaspete pe solistul Teatrului Mare Academic de Stat al U.R.S.S., basul Alexandr Ognivțev, laureat al premiului Stalin. Tînărul interpret al lui Boris a cucerit de la prima apariție: o statură herculeană, cu un păr blond ce-i dădea ceva din aerul specific al personajului, o eleganță a mișcării și o inteligență scenică ce trăda pe marele actor Ognivțev. A urmat apoi, aria *lubirea vîrstă nu cunoaște interpretată* cu o căldură și o pasiune reînlă, care i-a pus în relief toate calitățile de cîntăreț: voce bine timbrată, emisiune impecabilă, surprinzătoare strălucire în registrul acut și o generoasă gamă de sonorități profunde în cel grav, egalitate în trecerile de la un registru la altul, dicțiune fără repros. Alexandr Ognivțev a subordonat toate calitățile

vocale unui inteligent joc de scenă, unde expresia feței traducea cu claritate textul rusesc și conținutul verbului.

Aplaudat cu sinceritate și freneticitate de publicul nostru și scos de nenumerate ori la rampă, Alexandr Ognivțev părea cam surprins de această neașteptată primire. Din gesturile sale adresate sălii la sfîrșitul tabloului, se vedea că pare oarecum stingherit cu răsplata mult prea mare a auditoriului bucureștean, dorea să spună că n-a avut „de cîntat“ mai nimic în opera lui Ceaikovski și ne invita parcă la al doilea spectacol cu *Faust*. Dar marele actor și cîntăreț Alexandr Ognivțev n-are nevoie de „desfășurare“ scenică în timp, iar publicul nostru a surprins de la început contactul cu un mare interpret și a știut să-l răsplătească din plin.

Alături de oaspetele sovietic s-au comportat remarcabil: Valentin Teodorian (Linski), Zenaïda Pally (Filippievna), Teodora Lucaciu (Tatiana), Nicolae Herlea (Oneghin), Ion Stoian (Triquet) Iulia Boicu Buciuceanu (Olga). Regretăm că orchestra (dirijor Cornel Trăilescu) nu a sprijinit cu suficiență atenție pe cîntăreți (finalul ariei lui Oneghin din tabloul al treilea, recitativul Olgai din primul tablou) și mai ales corul (actualul intii), creînd numeroase decalaje.

Vizita basului Alexandr Ognivțev, demnul urmaș al lui Petrov pe scena *Bolșoiului*, va stăruie multă vreme în amintirea noastră

Viorel Cosma

Un oaspete ilustru

De câteva zile ne vizitează țara Dimitri Ivanovici Blohințev, ilustrul fizician sovietic, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., directorul Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna.

Dimitri Blohințev s-a născut în anul 1908 și s-a afirmat de tînăr prin lucrările sale în domeniul fizicii. Cercetările sale au avut ca obiect principal problema mecanicii cuantice și acusticii. Cartea profesorului Blohințev „Introducere în mecanica cuantică“, publicată în anul 1944 și reeditată în 1949 sub titlul „Bazele mecanicii cuantice“, este primul manual complet pentru universități, în limba rusă, care prezintă sistematic bazele acestei științe.

Blohințev a elaborat prima teorie cuantică a luminiscentei și a studiat corelația dintre spectrele de absorbție și fluorescența moleculelor care conțin un mare număr de atomi. În colaborare cu alți autori, a publicat o seamă de lucrări consacrate semiconductorilor.

În ultima vreme, profesorul Blohințev a desfășurat o intensă și rodnică activitate în cadrul Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna, pe care-l conduce de cîțiva ani. Eforturile depuse de marele fizician sînt îndreptate spre țelul nobil al utilizării energiei nucleare în scopuri pașnice.

După cum se știe, la Dubna lucrează un colectiv de eminenți oameni de știință din douăsprezece țări. Print-o muncă plină de pasiune și perseverență ei se străduiesc să smulgă atomului tainele sale pentru a-l pune în slujba bunăstării și fericirii umane, pentru a accelera mersul înainte al istoriei civilizației omenești. Dubna a devenit o adevărată cetate a atomului pașnic, înzestrată cu tot ce a produs mai perfecționat știința și tehnica în acest domeniu. Profesorul Dimitri Ivanovici Blohințev conduce și coordonează cu competență întreagă această activitate.

Vizita profesorului Blohințev se inscrie ca un eveniment de seamă în viața noastră științifică. În cele câteva zile de cînd se află la București, Dimitri Ivanovici a avut o întrevedere cu tov. Gh. Gaston Marin, președintele Comitetului pentru energie nucleară al Consiliului de Miniștri, și cu reprezentanții ai conducerii Institutului de fizică atomică, a vizitat Institutul de fizică atomică al Academiei Republicii Populare Romine, a ținut o conferință despre structura atomului, la care au fost de față oameni de știință și studenți ai facultății de fizică. În ziua de 22 aprilie D. I. Blohințev a făcut o vizită la Consiliul General A.R.L.U.S.

Anatole France și Rusia

Nu numai viul său interes pentru literatura și arta rusă dar, mai ales, simpatia pentru poporul rus atrăgeau pe Anatole France spre cunoașterea Rusiei. Sunt caracteristice, în această privință, cuvintele rostite de marele scriitor francez încă în zilele primei revoluții ruse din 1905: „Pe malurile Nevei, ale Vistulei și ale Volgăi se hoarăște, în această clipă, soarta Europei noi și a umanității de mâine. Părinții noștri au dat Europei, în 1789, învățătura despre revoluția burgheză și iată că, drept răsplată, proletarii ruși ne dau azi lecții de revoluție socială”. Abia în iulie 1913 a făcut Anatole France prima călătorie în Rusia — la Petersburg și Moscova. Impărtășindu-și impresiile asupra ambelor orașe Anatole France mărturisă că preferința sa se îndreaptă spre acesta din urmă. „Petersburgul — spunea el — este un oraș și nimic altceva decât un oraș... El poate fi construit nu importă cînd și nu importă unde, în vreme ce Moscova a creat Rusia... Zidurile Kremlinului sînt un poem. Aceste ziduri crenelate cîntă, prin ele însele, istoria unui popor și a unei țări. De altminteri, Moscova întreață este un poem. Am vizitat-o puțin, dar o simt în mine — o simt cu totul altfel decât o simteam cînd eram departe de ea. I-am simțit bătăile inimii și, prin ele, vibrația întregului popor rus.

Anatole France — „acest om cu înfățișare de satir și cu un mare suflet de filozof antic”, cum l-a numit Goeki — n-a mai văzut Rusia de dinainte de revoluție. Dar, martor al evenimentelor istorice din 1917, el a înțeles măreția lor și se alătură Revoluției Socialiste din Octombrie, protestînd, în 1919, împotriva intervenției și a blocusului imperialist. Cu doi ani înaintea morții sale, Anatole France adresa, din nou, un călduros salut Țării Sovietelor.

Munca - obiect principal

Imi vine în minte o schiță din viața școlărilor sovietici, pe care am citit-o de curînd: o elevă din clasa V-a, întrebată de unchiul ei ce note are la obiectele principale, a răspuns că are foarte bine la limba rusă, la matematici și la muncă, adăugînd mîndră: „Munca e acum obiect principal”.

Aceste cuvinte simple, rostite de școlărița sovietică au un miez foarte bogat și aruncă lumină asupra noii etape, de mare însemnătate, pe care o cunoaște în dezvoltarea sa învățămîntului din U.R.S.S. Este vorba de o înnoire, de o restructurare fundamentală a școlii de toate gradele, care va fi așezată pe baze noi, pe o concepție adecvată noilor sarcini și perspective ce le deschide poporului sovietic planul septenal.

La sesiunea recentă a Sovietului Suprem al R.S.F.S.R. problema reformei învățămîntului de toate gradele a fost amplu dezbătută, luîndu-se în discuție măsurile concrete de trecere și organizare pe specificul școlilor medii de cultură generală (raportul ministrului Învățămîntului din R.S.F.S.R., E. I. Afanasenko), al școlilor tehnico-profesionale (raportul locțiitorului directorului Direcției generale a rezervelor de muncă de pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., A. F. Bordadin), al instituțiilor de învățămînt superior (raportul primului locțiitor al ministrului Învățămîntului Superior din U.R.S.S., V. N. Stoletov).

Raportul prezentat de E. I. Afanasenko a scos în evidență obiectivele principale ale reorganizării — politehnizarea învățămîntului în primul rînd — precum și măsurile luate pentru realizarea acestora. Subliniind unele aspecte particulare, dar interesante și noi ca: dezvoltarea rețelei școlilor medii serale, pentru a îngădui tineretu-

lui încadrat în producție să și termine studiile, a rețelei de școli-internate și a rețelei de școli cu orar prelungit (incluzîndu-se orele de studiu și pregătire a lecțiilor) etc., raportul a arătat că „Noul sistem de învățămînt trebuie să dea fiecărui tînăr care învață posibilitatea să se pregătească mai feminic pentru viața, să capete o profesiune dată și să-și

loria tineretului de a studia temeinic, de a deveni specialiști serioși și de înaltă calificare, raportul a relevat că „în septenalul următor contingentele de studenți vor crește pe seama acestor forme de învățămînt.

Proiectul noii organizări a învățămîntului fără frecvență și seral prevede crearea unor facultăți tehnice, umanistice sau agricole care în decurs de

Tînăra Irina Godunova învață și muncește

atează drumul pe care-l socotește cel mai nimerit pentru a termina studiile medii. Acest obiect nou și important al programului școlar — munca — trebuie să figureze în planurile de învățămînt ale școlii de opt ani începînd din primele clase, cu deosebiri, bineînțeles, de la clasă la clasă. Din clasa V-VIII elevii vor începe să lucreze în ateliere sau pe terenuri special afectate. Principalul este însă ca munca elevilor să aibă un caracter de utilitate obștească; școlarii să confecționeze materiale didactice, să execute comenzi ale colhozurilor etc. În școlile medii cu practică în producție, în clasele IX-XI, două zile pe săptămînă vor fi destinate muncii în producție. Desigur că această reorganizare a procesului de învățămînt va atrage după sine restructurarea programelor, schimbări în metoda de predare, în principiile de educare a tineretului, va sporii foarte mult rolul organizației de pionieri și al comsomolului.

Raportul a arătat necesitatea transformării vechilor școli ale rezervelor de muncă, școli profesionale de pe lângă ministere etc., în școli profesionale și tehnice cu durată de studii între 1-3 ani la oraș și 1-2 ani la sate.

Foarte interesant este raportul prof. V.N. Stoletov cu privire la reorganizarea învățămîntului superior. Arătînd sarcinile deosebit de importante care stau în fața învățămîntului superior în zilele noastre, cînd știința și tehnica fac progrese uriașe și subliniînd da-

5 ani vor da cunoștințe generale — tehnice sau din domeniul științei respective — precum și cunoștințe din domeniul științelor sociale. Anii IV-VI sînt ani de specializare, într-o anumită ramură a științei respective. Facultățile vor fi legate de specificul local de producție, îngăduindu-li-se studenților care aleg altă specializare să se transfere la institutul coresponsător. În vederea lărgirii rețelei de cursuri serale sau fără frecvență, se prevede organizarea lor nu numai pe lângă universitățile sau institutele existente, dar și ca un fel de filiale ale acestora în localități unde nu există instituții de învățămînt superior. Raportul subliniază necesitatea de a corda preferință la admiterea în facultate celor ce au o experiență practică de producție sau în activitate obștească. La unele facultăți umanistice (ziaristică, juridică, de filosofie etc.) încă în anul școlar viitor nu se vor mai primi decît tineri care au un stagiu de cel puțin doi ani de activitate în producție.

În felul acesta, munca, această trăsătură dominantă a concepției noi despre viață, care definește psihologia și morală omului nou, este pusă la temelie învățămîntului de toate gradele, devenind, pe bună dreptate, elementul esențial în formarea și educarea tinerii generații.

Sezonul turistic 1959

Turiștii care vor pleca anul acesta în U.R.S.S. vor putea vizita — la alegere — 50 de orașe mari în care există sacursale ale „Inturistului”. Nouăzeci și cinci la sută dintre străini doresc să viziteze Moscova. Dar sînt din ce în ce mai mulți și acei care vor să vadă Leningradul, Kievul, Minskul și alte orașe. De asemenea, se vor organiza și călătorii în Kazahstan, Uzbekistan, Siberia. După cum „Inturistul” își mai invită oaspeții să-și petreacă vacanța de vară și pe litoralul Mării Negre, unde pasionații sportului cinegetic vor putea vîna căprioare, cerbi și capre sălbatice în rezervațiile din Crimeea.

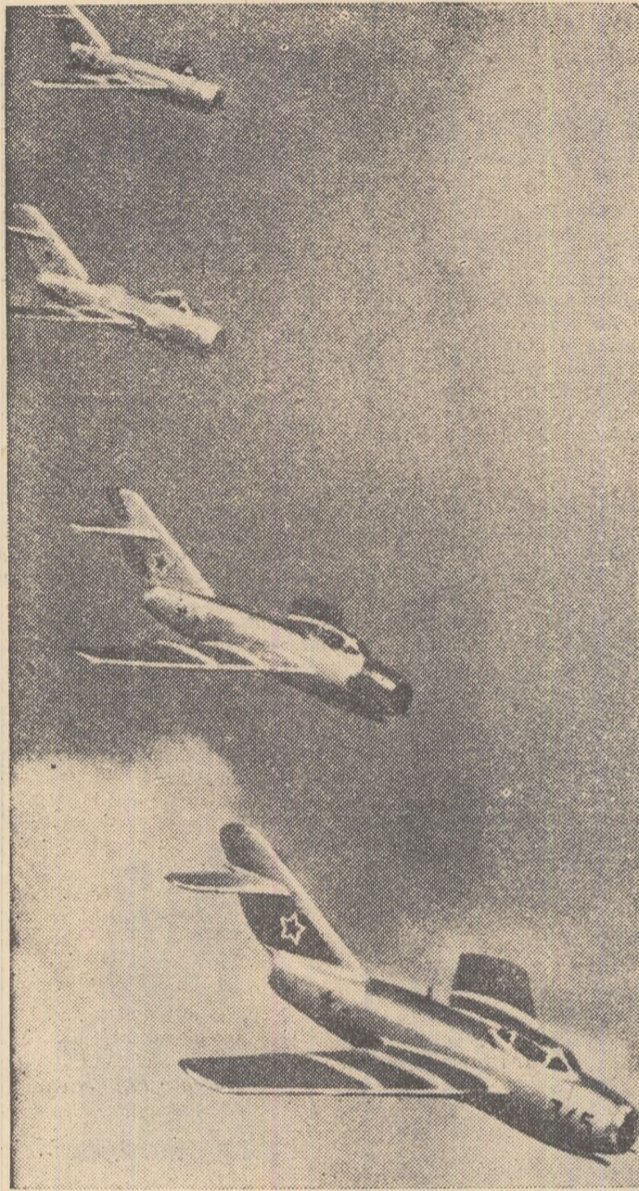
Turismul automobilistic va lua și el o mare extindere. Un nou itinerar va fi inaugurat în vara aceasta: Harkov — Kiev — Vinnița — Cernăuți — frontiera romînă. Acest gen de turism a stîrnit mai ales interesul firmei americane Tom Maupin Tour Associates, care și-a exprimat dorința să organizeze 32 de călătorii cu autocarele pe itinerariul Helsinki — Leningrad — Moscova — Minsk — Varșovia, dus și întors. Anul acesta, pe șoselele sovietice vor putea fi întîlniți automobiliști francezi, romîni, polonezi, finlandezi și din alte țări.

Tot „Inturistul” va organiza călătorii pe mare, cu turiști din Franța, R. F. Germană, Statele Unite, Anglia. În luna aprilie, un grup de turiști francezi și germani au făcut o croazieră de-a lungul coastei sovietice, pe bordul „Transilvaniei”. Marele transatlantic britanic „Andes” va aduce 500 de turiști englezi. La rîndul lor, vasele sovietice vor asigura transportul unui mare număr de turiști. „Petru cel Mare” va efectua opt croaziere, iar „Felix Dzerjinski” va deservii liniile turistice care leagă Odesa cu Grecia, Libanul și Republica Arabă Unită.

Pentru prima oară, turiștii străini vor putea călători în U.R.S.S. cu avioane speciale, beneficiînd de reduceri importante. Firma britanică Horizon își propune să transporte de la Londra la Moscova aproape 1.500 de turiști pe bordul a 20 de avioane.

N. M.

Aviaturul e tot mai ap...

În ultimii 10—15 ani, aviația de transport a Uniunii Sovietice s-a dezvoltat într-un ritm impresionant, neegalat în nici o țară de pe glob.

În 1957, lungimea liniilor de transport a fost de 36 ori mai mare decât în 1928 și de 2,4 ori mai mare decât în 1940. Pentru o mai bună apreciere a semnificației acestor cifre, trebuie menționat faptul că încă din 1938, sfârșitul celui de al doilea plan cinci-ana, aviația de transport sovietică ocupa primul loc în lume, în ce privește lungimea liniilor ei aeriene.

Cel mai mare eveniment al acestei dezvoltări impetuoase a aviației sovietice l-a constituit însă fără îndoială, introducerea pentru prima dată în lume a liniilor aeriene regulate deservite de aviația reactivă.

Teoretic și experimental, s-a stabilit că, cel mai modern motor cu piston nu poate realiza viteze mai mari de 700 km./oră, deoarece puterea dezvoltată de aceste motoare este limitată. Singurul motor capabil să propulseze avioanele foarte rapide este motorul cu reacție.

Există foarte multe tipuri de motoare cu reacție, dar astăzi în aviația civilă de transport se utilizează două tipuri principale: motorul turboreactor și motorul turbopropulsor.

În cazul propulsiei cu motor turboreactor forța de reacție acționează direct asupra motorului prin intermediul jetului de gaze; elicea nu mai este necesară. Folosirea acestui motor devine avantajoasă din punctul de vedere al consumului de combustibil numai la viteze mai mari de peste 800 km/oră.

Motorul turbopropulsor se caracterizează prin aceea că forța de tracțiune se obține

simultan în două moduri: o parte se realizează, ca și la motorul turboreactor, direct prin intermediul jetului de gaze, iar cealaltă parte prin intermediul elicei pusă în mișcare de o turbină de gaze. Motorul turbopropulsor are avantajul că poate fi utilizat și la viteze mai mici, cu un randament bun, iar consumul de combustibil pentru vitezele relativ mici de ordinul a 600 km/oră este mult mai mic decât la motorul turboreactor, ceea ce în ultimă analiză indică micșorarea costului călătoriei aeriene.

„Tu-104” este primul avion cu reacție pentru pasageri introdus pe liniile aeriene și concretizează din plin avansul aviației de transport sovietice, asupra aviației occidentale, unde tipuri similare vor fi introduse deabia în 1960.

Apariția avionului „Tu-104” care a uimit pe toți specialiștii aeronauticii din lume prin nivelul atins de tehnica sovietică, nu a însemnat însă decât o etapă. A urmat realizarea avionului 104 A, 104 B și avionul Tu-110, propulsat de patru motoare cu reacție și având o rază de acțiune de 3.450 km. Aceste avioane cu reacție construite de Tupolev, se caracterizează printr-o mare siguranță în zbor, prin dotarea cu cele mai moderne aparate de navigație și cu instalații ce permit zborul la mari înălțimi — circa 10.000 m. (În 1957 avionul Tu-104 a stabilit recordul mondial de înălțime — 11.250 m. pentru o încărcătură utilă de 20.000 kg.).

Apoi, la scurt interval, au apărut primele avioane pentru pasageri propulsate cu motoare turbopropulsor. Tot Tupolev a realizat avionul Tu-114, cel mai rapid avion de pasageri cu acest tip de motoare (viteza de zbor 800 km/oră). Avionul poate să ia pe trasee lungi 170 de pasageri, iar pe trasee scurte până la 220 de pasageri. Instalațiile interioare, existența sa. oanelor de dormit,

a salonului restaurat avion este un adevărat confort aerului.

Pentru a verifica credibilitatea creșterii numărului avion, acad. traseu caracterizat de viteze de 15 republi. Avut loc la 28 iunie a executat în 48 ore de km., cu trei alte Distanța străbătută, cumferinței globului ce trece prin Moscova

În anul 1957 au apărut avioanele „Il. 18” (sau Iliușin și avionul „U-tonov. Aceste avioane au o capacitate de încărcare a pasagerilor de 4.000 și o economie foarte bună de combustibil, ceea ce a permis să se realizeze un preț de vânzare foarte mic. În comparație cu avioanele de propulsie obișnuite, avioanele „Il. 18” pot să acopere distanțe de până la 650 km/oră), dar acestea sunt avioane de tip aerodrom mai mult decât de tip aeroport specializat.

Aviația pentru pasageri în țările în dezvoltare, însă, numai la de-aerul și rapta maritimă. Ea cere o atenție specială. În țările unde infrastructura aeroporturilor este în curs de dezvoltare, regiunile fără aeroporturi sunt greu accesibile. În unele țări, linia se situează în regiunile montane. „Peciolka” construită în România este un aerodrom de tip aerodrom de decolare și aterizare. Acest avion este utilizat în aerodromul, utilizat în

În țara lui Avicenna

A venit în Uzbekistan să afle urmele unui trecut glorios, ale unei civilizații îndepărtate și înfloritoare. La Tașkent am cunoscut ilustrii oameni de știință printre care academicianul uzbek Kara-Niazov, ale cărui cercetări și studii au stabilit originile și caracteristicile acestei civilizații.

Poporul uzbek este mândru de trecutul său, mândru de a fi dat culturii mondiale oameni iluștri, care au făcut să progreseze înțelepciunea umană. Între secolele IX și XVI, orașe ca Buhara și Samarkand au fost focare de cultură și patria unor înțelepți, filozofi și poeți de mare faimă. Este de ajuns să-i amintim pe Biruni, cel care a întocmit pentru prima dată tabla de longitudini și latitudini pe baze științifice, pe Avicenna, spirit universal care posedă toată știința timpului său, pe Ulugbek, marele precursor al astronomiei moderne, pe Alîșer Navoi, a cărui operă poetică își păstrează până azi întreaga vigoare și putere emoțională.

Institutul de orientologie de pe lângă Academia de Științe a Uzbekistanului posedă 80.000 de manuscrise din acele secole de glorie. Operele lui Avicenna au fost traduse în uzbekă și rusă, Navoi este citit până în cel mai îndepărtat ungher al țării, Biruni a devenit obiectul unor studii științifice de mare valoare.

Vizitând Buhara și Samarkand, admirând monumentele complexitate ale unui trecut de glorie și strălucire, am avut prilejul să mă conving — poate mai mult ca în oricare alt oraș — că socialismul, nu numai că a salvat acest trecut de la uitare, dar l-a redeschis și l-a continuat, dându-i un sens nou și făcând să înflorească astăzi toate splendorile și bogățiile sale. Buhara și-a păstrat coloritul orientului, fascinat de animația tipică a orașului, de culorile costumelor, de stilul grandios al monumentelor antice împodobite cu cupole, arcade și minarete, are, pentru o clipă, iluzia că străvechea așezare a rămas prizoniera trecutului... Dar este numai o impresie de moment.

Alături de aceste monumente străvechi azi se înalță orașul modern, cu școli, spitale, parcuri. Buhara a devenit un mare centru industrial, capitala unei regiuni ale cărei bogății sînt puse în valoare de o armată întreagă de entuziaști. Peste bătărilor și zveltele minarete, trec în zbor avioane ultra-moderne, care decolează și aterizează pe aeroportul orașului.

Dar, mai cu seamă, la Samarkand mi-a fost dat să înțeleg pe deplin sensul eforturilor imense care, bazate pe cele mai bune tradiții ale trecutului, fac să înflorească o viață nouă. Prietenii care m-au însoțit prin acest oraș mare mi-au arătat cu legitimă mândrie, minunile de arhitectură, ca de pildă, impresionantul ansamblu al pieței Reghistan, unde trei medrese își înalță minaretele amețitoare, învesmintate în piatră de un clocoțitor colorit orientat și mausoleul lui Timur, impunător și măreț, cu admirabila sa cupolă din ceramică azurie. Am vizitat și vestita medresă a lui Ulugbek, unde se află încăperea în care, cu cinci sute de ani în urmă a locuit Avicenna. De aici am plecat spre noua clădire a Universității. Itinerariul acesta încheie în el un sens cu adevărat simbolic. În 1927, universitatea avea doar 60 de studenți. Azi, ea numără 7.200, dintre care 70 la sută sînt de naționalitate uzbekă. Universitatea are facultăți de fizică, matematică, filologie, biologie, geografie și istorie. Dispune de 36 de laboratoare și de o admirabilă bibliotecă, dotată cu 600.000 de volume. Faptul este cu atât mai impresionant, dacă ne gândim că acum patruzeci de ani, poporul uzbek era analfabet în proporție de 98 la sută. Azi, în Uzbekistan, la o populație de 7.300.000 de oameni funcționează 5.800 de școli cu 1.300.000 de elevi, 32 de institute de învățămînt superior, printre care două universități, 16 institute de cercetări științifice care țin de Academia de Științe a R.S.S. Uzbeke.

Marcel Egretaud

GOOD DEER. CU UN GRUP DE ENERGETICIANI AMERICANI

Ing. Vadim Korotkov, a zintă „gospodăria” unuședintele Asociației naționale

În Statele Unite ale Americii apare revista „Power” („Energia”). Este una din cele mai vechi reviste de energetică. În 1957, și-a sărbătorit a 70-a aniversare. De la întemeierea ei, „Power” i-a servit cu conștiinciozitate pe energeticienii, dîndu-le sfaturi de felul cum pot fi folosite mai eficient calorile combustibilului, ce se poate face pentru ca mașinile cu care sînt echipate centralele electrice să aibă un randament mai mare. Revista își continuă opera și astăzi, deși găsești tot mai greu insulițe de text util în noianul de anunțuri publicitare de tot felul.

Dar în toțiul „războiului rece” și modesta revistă „Power” a fost decretată obiect de importanță strategică și exportarea ei în U.R.S.S. a fost interzisă. „Power” nu constituia de loc o excepție. Pînă nu de mult, cele mai multe dintre revistele tehnice americane nu puteau fi importate direct din S.U.A. Această interdicție era una dintre cîrmizile din care urma să se înalțe zidul blocadei economice în jurul U.R.S.S. Se știe, însă, că zidul are două fețe. Nu s-a scurs prea mult timp, și unii ingineri și întreprinzători americani au început să se simtă ei înșiși blocați. Au fost nevoiți să dea dovadă, la început de ingeniozitate, apoi și de perseverență, pentru a face măcar mici breșe în cortina alcătuită din nenumărate interdicții și prejudecăți artificiale create.

Un pionier al stabilirii de contacte personale cu energeticienii

sovietici a fost Shelton Fisher, pe atunci editorul revistei „Power”.

Departe de mine gîndul că, în iulie 1956, el a venit în U.R.S.S. cu intenția de a se convinge personal de „urmările funeste” ale faptului că revista nu putea fi difuzată în Uniunea Sovietică. Dl. Fisher, ziarist și businessman întreprinzător, dornic de a ști cit măi mult, vroia să-și informeze cititorii din prima sursă. Pînă atunci aceste informații îi parveneau într-o formă vădit denaturată, dar se știe că inginerilor le place precizia...

„Se spune că cu o rîndunică nu se face primăvară. Nici dl. Fisher nu a făcut-o. El a realizat doar începutul contactelor dintre energeticienii din cele două țări. Energetica din aceste două state reprezintă jumătate din energia lumii, și cei care lucrează în domeniul ei au ce să-și spună.

Ținînd seama de dorința unor asociații ingineresti, organizațiile energeticienilor sovietici au adresat, încă în anul 1955, guvernului american o propunere cu privire la schimbul de delegații de specialiști, socotindu-l reciproc avantajos. Dar răspunsul a fost negativ. El cuprindea referiri la declarații ale unor conducători de firme americane care pretindeau, chipurile, că nu-i interesează contactele cu partea sovietică, că nu vor să dezvăluie rușilor „secretele” lor de producție și că nu cred că pot afla ceva interesant în U.R.S.S. Tratatativele erau trăgănate la nesfîrșit. Dar între timp, viața a

adus corective esențiale în poziția părții americane. Inginerii americani au început să viziteze Uniunea Sovietică și fără acorduri, bază de reciprocitate, în S.U.A. plecat specialiști sovietici.

În iulie 1957, a sosit în U.R.S.S. un grup de ingineri și oameni de știință din statul Minnesota, pe tru a cunoaște procesul de extracție mecanizată a turbei și gazei carea subterană a cărbunelui. După părerea americanilor, călătoria l a fost interesantă și utilă...

În sfîrșit, în ianuarie 1958 s a încheiat între U.R.S.S. și Statele Unite un acord cu privire la programul de schimburi în domeniul culturii, tehnicii și învățămîntului.

Conform acestui program, mijlocul lunii august a aceluiași an a sosit la Moscova un grup de industriași americani din ramura energetică și construcției de utilități energetice. Chiar cei care nu a nimic comun cu energetica au a zis, desigur, de firmele General Electric, Westinghouse, Allis-Chalmers, cele trei principale companii americane producătoare de utilități energetice și, în ultimul timp, și alte utilități.

Toți membrii delegației erau oameni trecuți bine de prima tinerețe, cam în jurul vîrstei de 40 de ani. Ce i-a determinat să i treprindă o călătorie atât de lungă, în Țara Sovietelor, pe care o numesc încă Rusia? În prim rînd, dorința firească de a cunoaște statul care a hotărît să intre în că America în domeniul tehnic

Aviație

Aviația cucerește înălțimile

rată că acest es interconti-

ț timp a con- e acestui mi- proiectat un l peste capi- ce. Zborul a vionul Tu-114 seu de 34.400 u alimentare. lungimea cir- pe paralela

alizate avioa- construite de ruit de An- terizează prin roare turbo- re (fiecare) și să în evidență ste analog cu a pe aceeași nele „Tu”, tur- ai mică (cca. t că necesită t fi utilizate ră amenajări

se mărginește ehnicii avioa- străbate dis- timp, dezvolt realizeze e regiune, în i ales, în re- e). Pe aceas- avionului v, avion care deoarece poa- nă de 50-100 araf „taxi” al nuntoase (de

pildă, pe ruta Simferopol-Ialta). Aceste avioane, laolaltă cu utilizarea elicopterelor pe o scară din ce în ce mai largă, demonstrează că aviația sovietică este în măsură să realizeze cu succes sarcinile puse în fața sa de grandiosul plan septenal.

Desigur, că în această perioadă știința și tehnica vor obține noi succese. De pe acum se pot prevedea care vor fi liniile de dezvoltare în cursul septenalului. În această perioadă, vor apare avioane echipate cu turbopropulsoare capabile să decoleze la verticală prin rotirea motoarelor (elicele lor vor funcționa ca și elicele de elicopter). Se vor realiza avioane pentru zborul în ionosferă, la înălțimi de 30-40 km., acolo unde densitatea aerului este foarte mică, deci se pot realiza viteze foarte mari. Motoarele ce vor propulsa aceste avioane vor fi de tipul staționar (fără compresor și turbină), iar vitezele atinse vor fi de 3.000-4.000 km/oră. Se va trece, de asemenea, la zborul balistic al avioanelor de pasageri propulsate cu motoare rachetă. Înălțimea de zbor va atinge 70-100 km., iar viteza va depăși 10.000 km/oră., astfel încît un zbor intercontinental va dura 1-2 ore. În sfîrșit, se va introduce energia nucleară în tehnica aviației reactive. Avioanele propulsate cu motoare turboreactoare atomice vor reprezenta adevărate corăbii ale aerului, cu sute de pasageri, putînd să execute — cu viteze de 1.500-2.000 km/oră — de cîteva ori ocolul pămîntului fără să fie necesară realimentarea lor pe sol sau în aer.

Toate acestea ni se par azi fantastice. Știința sovietică ne-a arătat însă că poate să transforme în realitate, într-un ritm nemăcunoscut în istorie, cele mai grandioase vise ale omenirii.

Prof. ing. Paul Ioanid
candidat în științe tehnice

centrala Cerepefk, își pre- ican: Mr. Singlton, pre- dustriei electrice din S.U.A.

miei, nivelului de trai. Pe au interesat mai mult profesionale, de ordin teh- rușii sînt doar inovatori, ele d'în descoperirile lor ar să prezinte interes. Alții indit, probabil, la contracte- care le-ar putea încheia cu icii, deoarece uzinele și fa- lor nu prea stau pe roze în vește comenzile... S-au mai cu toții să facă cunoștință ra, cu oamenii ei și într-o ă oarecare, să contribuie la jerea reciprocă. De bunele dintre ruși și americani a- în mare măsură destinul in- omeniri.

ful de energeticieni ameri- a fost condus de Walker un om de vreo 60 de ani, ar din Detroit. Cisler este lintele companiei care apro- ează cu energie electrică industrială a statului Mi- i, centrul construcției de obile a țării, și directorul citorva companii. După pă- mea, el și-a îndeplinit cu misiunea de conducător al grup compus exclusiv din linți sau directori de compa- u cerne, însoțiți de ne- e și unii chiar de copiii lor. oameni de afaceri, ei n-au rezerva mai mult de 16 zile vizita lor în U.R.S.S. dar st răstimp au căutat să vadă ctul dovedit de conducător, l de prietenie și respect re- atit în cadrul grupului cit relațiile cu colegii sovietici,

a făcut ca toți să fie mulțumiți și programul să poată fi îndeplinit.

— Am dori să aflăm cum rezolvați d-voastră problemele mari pe scară mare. Amănunțele nu ne interesează. Pentru asta, vor veni ingineri — a subliniat W. Cisler de la bun început.

Iar cînd au ajuns să cunoască realizările poporului nostru, porțiunile și ritmul lor, americanii au fost cuprinși de uimire.

— Nu-mi pot aminti de un singur loc unde să nu fi văzut macarale de construcție. Pe alocuri, ele alcătuiesc păduri întregi, ca în marile porturi. De unde luați atîtea macarale? — m-a întregat la sfîrșitul călătoriei prin țară Philip D. Reed, fost președinte al consiliului directorilor al firmei General Electric, acum pensionar.

După vizitarea Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna, ne-am întors la Moscova. Era tocmai timpul potrivit să facem un schimb de impresii.

— Oamenii de știință au izbutit să supună uriașă energie a atomului, dar politicienii nu sînt în stare să ajungă la un acord în privința unei probleme care ar părea că nu mai necesită discuții și anume, dacă această descoperire trebuie să fie folosită spre binele omenirii sau pentru distrugerea ei — a spus unul din americani.

Discuția despre problemele războiului și ale păcii a continuat. M-am adresat d-lui Reed:

— D-voastră sinteți cu toții convinși că poporul american se împotrivesc la fel de sincer războiului ca și noi. Am discutat de multe ori despre asta cu cetățeni americani, de cele mai multe ori cu ingineri, și de fiecare dată am auzit un singur lucru: războiul trebuie împiedicat. Dar nici o dată nu am avut prilejul să discut această problemă cu reprezentanți ai marelui business din țara dumneavoastră. Multe lucruri depind de ei, dar unii preferă să se situeze mai aproape de război decît de pace. Ce credeți dumneavoastră despre această dilemă: pace sau război?

La care dl. Reed a răspuns:

— Li cunosc pe toți conducătorii de vază din industria, finanțele și politica Statelor Unite. Mulți dintre ei îmi sînt prieteni. Vă pot asigura că nici unul nu dorește războiul și nu intenționează să învioreze activitatea economică prin război. Despre asta vorbesc militarii. Principalul scop al cuvîntărilor lor este să împiedice scăderea alcațiilor pentru apărare. Niimeni nu ia, însă, în serios discuțiile pe tema războiului preventiv. Acest răspuns m-a pus pe gin-

Luni seara, mi-am spus amărit: „Ei, și acum toate zilele săptămîinii au să fie adoma celei de azi”. Căci trebuie să fac o prezicere: n-am avut norocul să-mi procur nici un bilet pentru recitalurile date de artiștii francezi, oaspeți al Moscovei. Pentru concertul lui Pierre Fournier, nu se mai găseau bilete de trei zile, iar pentru recitalurile violonistei Michèle Auclair nu se mai găsea un loc. Am telefonat unel cunoștințe — administrator de teatru — care mi-a dat o brumă de nădejde: „Dacă te duci în 20 de minute capeți un bilet la recitalul lui Fournier”. Și mi-a dat adresa unei agenții teatrale aflată în cartierul nou din sud-vestul orașului — cartierul șantierelor de construcții. Din nefericire, șoferul taxiului pe care

Scrisoare din Moscova

l-am luat n-auzise încă de acest cartier. Am pornit totuși, într-acolo. Am întregbat pe toți trecătorii, cerîndu-le lămuriri. Totul a fost însă zadarnic. Imi răspundeau cu toții unul și același lucru: „Sîntem și noi proaspăt veniți aici”.

Așa încît expediția a durat o oră, iar cînd — în sfîrșit! — am ajuns la destinație, biletul făgăduit... fusese vindut între timp!

Noi fabrici de mobile

A doua zi mi-am petrecut-o la Șatura, unde se construiește o mare fabrică de mobilă. Conducătorul șantierului mi-a spus că alte fabrici asemănătoare vor fi construite în împrejurimile Moscovei, la Kașira și Elektrogorsk. Specialiștii afirmă că aceste întreprinderi vor fi în măsură să furnizeze mobilă întregii regiuni Moscova: „Chiar cu ritmul de astăzi al construcției de apartamente — ne-a spus unul din specialiști — vom izbuti să facem față cerințelor”.

Un teatru popular

Miercuri, un prieten mi-a telefonat, poțindu-

mă la premiera piesei „Intinderi nesfîrșite” — ce urma să fie prezentată pe scena unui teatru muncitoresc. Prietenul meu de-finea un rol secundar — apărea adică de două ori pe scenă ca să debiteze cam treizeci de cuvinte. Firește că, în asemenea condiții, n-am putut să-mi fac o părere despre jo- lac și talentul lui... În schimb, am cunoscut tea- trul muncitorilor de la u- zina de construcții meca- nice. O treime din perso- nalul trupei e alcătuită din muncitori. Restul ac- torilor sînt ingineri și funcționari, trei gospodi- ne, un student și un pro- fesor: un teatru popular tipic...

In R. S. F. S R, sînt acum pe cale de a fi în- jghebate cam o sută de asemenea teatre. Cheltu- iile de organizare sînt suportate de stat. Colec- tivele au posibilitatea să in- vite — pentru asigura- rea calității spectacolelor — regizori și decoratori calificăți.

Această nouă mișcare teatrală va lega și mai trainic arta de masele pe care le va sluji. Chiar în clipa asta o Desdemonă moare, fără îndoială, un- deva pe scena unui astfel de teatru. Mîine diminea- ță, însă, ea va putea fi

din nou văzută în fața strungului sau a mașinii de scris.

Fiți fericite, prietene dragi

În clipa cînd aștern pe hîrtie aceste rînduri, imi dau seama că ziua de sîmbătă nu-mi pr- este- te bucurii. Colegtele mele de școală, Valentina Saraieva și Nadejda Koci- garova vor pleca spre no- ile pămînturi desțelenite. Mai bine de 200 de tinere muncitoare moscovite au și plecat încă de miercu- rea trecută. Această miș- care patriotică a început îndată după publicarea unei scrisori trimise de alte tinere țete, care se găseau, dinainte, pe ace- ste pămînturi. Prin inter- mediul scrisului, ele adre- saseră tinerelor țete din alte regiuni invitația de a veni la ele, în noile fi- nuturi, valorificate, și a rămîne acolo, pentru totdeauna. S-a rîs mult, s-a glumit nu mai puțin și au curs și multe la- crimi atunci în gara Ka- zan... Mîine, voi putea adresa celor care pleacă urarea: „Fiți fericite, pri- etene dragi!”

M. Androcinikov

— E cea mai grandioasă con- strucție hidrotehnică. O spun eu, care cunosc toate construcțiile de acest fel din lume.

„Întorcîndu-se în Statele Unite, dl. Cisler a publicat în „Detroit Times” și în alte zîare ale grupu- lui Hearst un ciclu de articole prin care-și împărtășea impresiile asu- pra călătoriei făcute în U.R.S.S.

„Am fost primiți cu căldură și cordialitate de către persoane de vază din domeniul electroenergeti- cii, începînd chiar cu ministrul... Oamenii pe care i-am întregnit s-au arătat bucuroși să ne vadă în țara lor. Sîntem convinși că aceste sen- timente au fost sincere.

Călătoria ne-a ajutat să consta- țăm că în multe domenii, foarte diverse, avem poziții uimitor de a- propiate. Am în vedere felul de a gîndi ingineresc, unele trăsături identice în ce privește metoda și multe laturi comune în maniera de a aborda problemele fundamenta- le ale aprovizionării cu energie e- lectrică... U.R.S.S. își propune ca pînă în anul 1965 sau 1966 să pună în funcțiune noi capacități energeti- ce, însumînd 60.000.000 kW, față de cei 48.300.000 kW. existenți la începutul anului 1958. Niimeni din- tre noi nu vede ce-ar putea să-i oprească a-și realiza proiectele. E posibil să le realizeze chiar mai devreme. Rușii au discutat cu noi ca niște ingineri care își trans- formă țara într-o națiune puter- nică”.

Referindu-se la unele probleme importante și extrem de intere- sante, în care energeticienii so- vietici i-au depășit pe americani, Cisler a tras următoarea conclu- zie: „Ne-am înșela singuri dacă am încerca să neqăm meritele ru- șilor și n-am aprecia competența, voința și energia cu care ei sezi- sează, studiază și rezolvă aceste probleme tehnice primordiale. In- ginerii sovietici sînt ingineri stră- lucii...”

Cum vă spuneam mai înainte, ei pot învăța cite ceva de la noi și, la rîndul nostru, avem destule de învățat de la ei... Nu-i vorba dacă ei ne-au luat-o înainte, sau noi i-am întregcut... Se pot face multe lucruri în direcția ridicării standardelor noastre... Asta-i ca- lea spre care aspiră omenirea”.

Bine ați vorbit d-le Cisler! Re- lația de prietenie reciprocă — îată ce doresc și cer popoarele.

În primăvara anului 1959 pleacă în Statele Unite un grup de ener- geticieni sovietici, ca răspuns la vizita energeticienilor americani. Teul călătoriei lor va fi cunoaș- terea centralelor electrice, a uzi- nelor de construcții energetice și a altor obiective energetice inte- resante.

Ing. N. Galocikin

din Ministerul Construcției de Centrale Electrice al U.R.S.S.

Pe șantierul hidrocentralei de la Stalingrad...

CONTINENTUL U.R.S.S.

Urmărind pe o hartă litoralul de miază-noapte al Siberiei, veți găsi, nu departe de gurile Eniseului, orașul Norilsk. Cu o singură condiție: harta să fie nu mai veche de vreo 15 ani. Cu cei peste 160.000 de locuitori ai săi, Norilskul este unul dintre cele mai mari orașe din lume așezate la nord de cercul polar. Acolo iarna durează 10 luni din 12, termometrul coboară până la minus 50 de grade, viscozele bintuie cu 150 km. pe oră, noaptea polară ține din noiembrie până în ianuarie, iar în lunile iunie, iulie și august soarele nu apune niciodată. Legumele și florile nu cresc la Norilsk decât în sere, dar locuitorii nu duc lipsa lor. Ceea ce natura vitregă le refuză, oamenii își creează singuri, prin munca lor, ajutați de mașini și electricitate.

Celebrele canale Suez și Panama, puse cap la cap, nu ar egala cei 924 km cât măsoară canalul Kara-Kumî, a cărui primă tranșă (410 km) a fost terminată anul trecut. Constructorii sovietici înaintază tot mai adânc în inima pustului, înfruntând cu dirzenie uscăciunea și fierbințeala cumplită a nisipurilor mișcătoare, a căror temperatură ajunge vara până la 70 de grade. Investițiile vor fi rambursate încă în primii cinci ani după construirea canalului, când producția de bumbac a Turkmeniei va fi de patru ori mai mare, ajungând la 1 milion de tone anual.

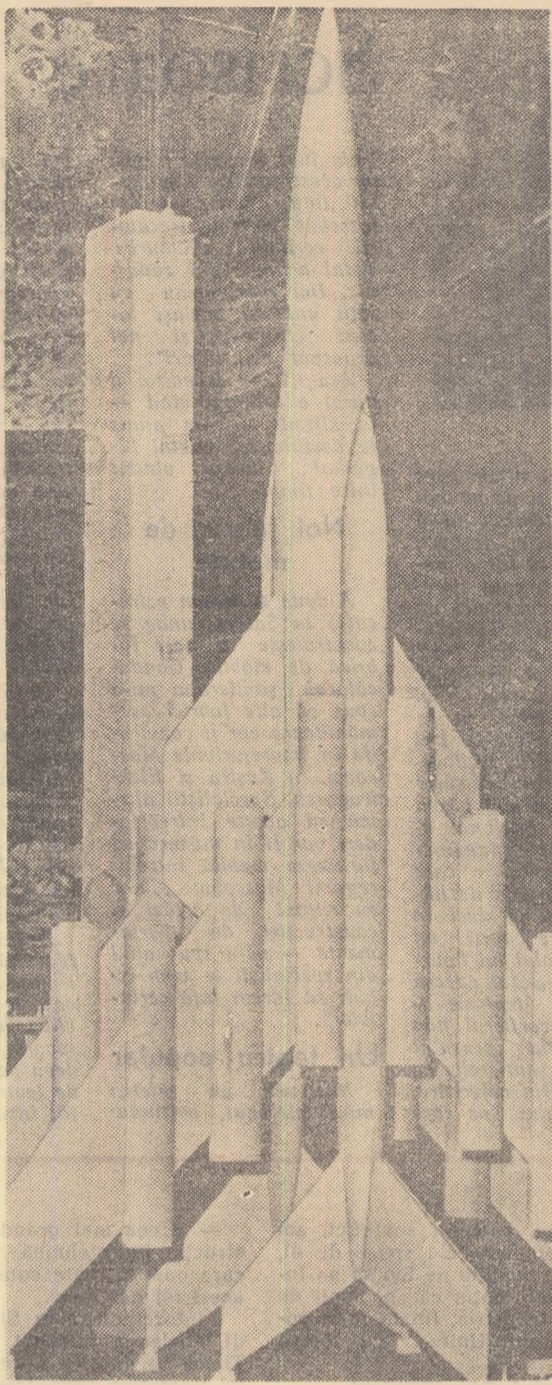
Până în anul 1960, în Asia Centrală, Caucaz, Ucraina și R.S.F.S.R. vor fi irigate circa 80 milioane ha.

Marele glob academic, construit acum 200 de ani la Petersburg, are pe pereții interiori o hartă a cerului instelat pe care o poți observa, în mișcare, 10 persoane așezate în jurul mesei rotunde din interiorul globului. Pe fața exterioară a fost aplicată harta Pământului de către colaboratorii Departamentului geografic, condus pe vremea aceea de Mihail Lomonosov. Furat în timpul războiului de către hitleriști, marele glob academic a fost readus la Leningrad, reparat cu minuțiozitate, și pus la îndemâna publicului.

Un neam deosebit de siberieni populează insula Olhon: oameni cu fețe oașeșe, asprite de vânt. Insula singuratică, amărâtă în îmbrățișarea de gheață a lacului Baikal, este bintuită tot anul de vânturi reci, pe care locuitorii le înfruntă cu bărbăție. Deși își petrec cea mai mare parte a vieții pe lac sau la țărm — căci mai toți sînt pescari — olhonenii nu știu să înoate: atît iarna cît și vara apa Baikalului e rece ca gheața. Oricînd l-ai întreba, olhonenul îți spune cu precizie ce adîncime are abisul de sub barca lui, și-ți arată locul — la numai cîteva zeci de kilometri de țărm — unde nici un năvod nu atinge fundul. Baikalul este cel mai adînc lac din lume (peste 1.700 m), are o floră și o faună extrem de bogate și originale, și peisaje minunate care atrag vara mii de excursioniști.

Secretarul Societății colecționarilor de ceramică și porțelanuri din Moscova, ing. Leonid Lazebnik, este posesorul unei admirabile colecții de obiecte de porțelan. Colecția cuprinde piese rare, de o mare valoare; unele au o vechime de pînă la 200 de ani. În vitrinele și dulapurile inginerului Lazebnik, care colecționează obiecte de artă de peste 25 de ani, pot fi admirate și articole de sticlă de pe vremea lui Alexandru I, precum și o colecție de obiecte lucrate din fildeș, de meșteri vestiți din China și Japonia.

Despre o hidrocentrală se poate spune că este mijlocul de a utiliza la maximum condițiile naturale. Din acest punct de vedere fluviul Angara aproape că nu are egal în lume. Angara — supranumită „fluviul electricității” — își poartă apele, extrem de abundente, cu o mare viteză, avînd o declinație naturală de 22,5 cm la 1 km, sau 37 m la 1.853 km cît măsoară fluviul în lungime. Declinației, care este de trei ori mai mare față de Volga, i se adaugă un alt avantaj de mare însemnătate: debitul regulat, cum nu mai are nici un alt fluviu. Diferența de nivel ce va fi creată prin construirea barajului de la Bratsk — de două ori mai mare decît la Niagara — va produce o presiune enormă, apa cîzînd în turbine de la 100 m înălțime.

În luna decembrie a fost organizată la Praga o expoziție de astronautică. Cu acest prilej, Uniunea Sovietică a prezentat macheta unei rachete destinate călătoriei spre Lună.

În fotografie se poate vedea că racheta este înzestrată cu aripi, pentru a o ajuta să aterizeze la înapoierea pe pămînt.

Meteorii pot bara drumul spre cosmos?

Corpurile meteoritice sînt bucăți de piatră, fier, gheață etc. de dimensiuni foarte variate ce se învîrt în jurul Soarelui formînd un fel de nor, prin care planeta noastră parcă plutește. Pentru că atît Pămîntul, cît și corpurile meteoritice se mișcă în spațiul interplanetar, vitezele relative ale acestora din urmă față de planeta noastră, sînt cuprinse între 10 și 70 km pe secundă. Aceste viteze enorme, de obicei superioare vitezei rachetelor cosmice, imprimă meteorizilor o mare energie cinetică.

Un important mijloc de studiere a meteorizilor este radarul. Cu ajutorul radiocatoarelor pot fi înregistrate traectoriile meteorizilor oricînd și pe orice vreme. În perioada Anului Geofizic Internațional cu aceasta s-au ocupat nenumărate centre științifice din diferite țări. În Uniunea Sovietică, asemenea observații se efectuează la Kazan, Harkov, Tomsk etc.

Pe lîngă observațiile vizuale și radar, date cu privire la mediul în care se mișcă planeta noastră se pot obține și prin studierea pulberii meteoritice căzute pe Pămînt. Dacă particulele mai mari, cu diametrul de peste 50 de microni, se volatilizează, asupra celor mici acționează o forță de frînare și astfel ele se depun încet în atmosferă.

Deosebită atenție trebuie acordată intensității cu care mediul meteoritic acționează asupra navelor interplanetare. Studiind meteorizii mari căzuți pe planeta noastră, ne putem da seama de acțiunea distructivă a loviturilor lor.

Încă primii sateliți artificiali ai Pămîntului au constituit un mijloc de studiere a acestui pericol. Pe cel de-al treilea satelit artificial sovietic au fost înregistrate șocurile produse de micrometeorizii cu ajutorul unor piezoelemente care transformă energia particulelor percutante în energie electrică.

Rezultatele primelor măsurători efectuate cu ajutorul aparatelor instalate pe sateliții artificiali ai Pămîntului nu pot fi considerate definitive. Numărul ciocnirilor celui de al treilea sa-

telit sovietic cu micrometeorizii, raportat la metrul pătrat, a atîns cîteva zeci de mii pe oră. Cercetările efectuate de oamenii de știință americani indică între 150 și 6000 de șocuri pe aceeași suprafață și în aceeași unitate de timp. Aparatele și metodele de măsurare diferite precum și schimbarea densității mediului meteoritic prin care se mișcă Pămîntul, sînt cauzele acestei diferențe în calculul frecvenței particulelor micrometeoritice.

Prelucrarea preliminară a datelor amintite mai sus arată că Pămîntul primește la fiecare 24 de ore o cantitate de materie variînd între 3.000 și 20.000 de tone. Aceasta corespunde datelor cu privire la creșterea zilnică a masei Pămîntului, în urma căderii meteorizilor pe suprafața lui.

Pe lîngă înregistrarea ciocnirilor cu micrometeorizii, sateliții artificiali ai Pămîntului au fost ei înșiși primele corpuri care s-au aflat vreme îndelungată în afara atmosferei terestre, în mediu meteoritic, și au suferit intense bombardamente cu meteorizii. Timp de cîteva luni, nici unul din cei trei sputnici sovietici nu au suferit vreo deteriorare sau o abatere de la orbită din cauza ciocnirii cu un meteorit de mari dimensiuni.

În felul acesta, sputnicii au contribuit la stabilirea unui fapt de importanță excepțională, anume că în spațiul interplanetar materia meteoritică este foarte fărîmițată. De aci, concluzia că pericolul meteoritic existent în cosmos nu constituie o stavilă pentru călătoriile interplanetare.

Informațiile cu privire la materia care umple spațiul interplanetar dau oamenilor de știință posibilitatea să realizeze protecția antimeteoritică a navelor cosmice. Acestea vor trebui acoperite cu un blindaj special. E probabil și posibilitatea inventării în viitor a unor mijloace active de protecție a navelor cosmice împotriva meteorizilor mari.

(text prescurtat)

V. V. Fedinski
doctor în științe
fizico-matematice

Din lumea științei și tehnicii Din lumea științei și tehnicii

Tractorul-robot

Intr-un jurnal de actualități care a rulat nu demult și pe ecranele cinematografelor din București, putea fi văzută următoarea scenă neobișnuită. Pe un ogor imens, un tractor „S-80”, în a cărui cabină nu se afla nimeni, trăgea brazde după brazde, cu o precizie uimitoare. Nu era un trucaj. „Minunea” se datora aparatului — destul de simplu de altfel — inventat de Ivan Loghinov, un tractorist de la sovhozul „Irtișki” din regiunea Pavlodar.

Cîteva amănunte tehnice. Aparatul e alcătuit dintr-un sistem servomotor, o cutie de distribuție și o rețea hidrolică. Comanda se face prin butoane și contacte electrice. Comenzile date prin cele trei perechi de butoane ajung în cele din urmă la cilindrul hidrolic montat în cabină, care pornesc sau opresc tractorul, îi schimbă direcția, măresc sau scad turația motorului. În felul acesta, operatorul mașinii remorcate — bunăoară o semănătoare — poate conduce și tractorul, fără nici o greutate. Loghinov și-a adaptat aparatul și la un dispozitiv clasic de copiere — ca acelea de la strungurile de copiat — care, urmărind brazdele precedente, conduce fără greș tractorul de-a lungul lor, repetîndu-le la ne-

sârșit, fără nici o intervenție din partea omului.

În urma unui lung șir de încercări, invenția lui Ivan Loghinov și-a dovedit pe deplin marea sa eficacitate economică. Calculele preliminare au arătat că fabricarea unui automat pentru tractorul „DT-54” va costa cel mult 1.800—2.000 de ruble. Cu ajutorul lui, doi tractoriști pot deservi simultan pînă la opt agregate de tractor, lucrînd pe parcele învecinate.

Activitatea de inventator a tractoristului Ivan Loghinov nu se mărginește la atît. Tot el este realizatorul unui dispozitiv care oprește automat tractorul în fața unui obstacol. El lucrează, de asemenea, la punerea la punct a unui sistem de teleghidare a tractoarelor prin semnale luminoase în timpul muncilor nocturne.

Legume... în eprubetă

Savanzii ruși K. A. Timireazev și D. N. Preanișnikov au demonstrat, la vremea lor, că plantele pot fi cultivate și fără sol. Acest procedeu este astăzi aplicat de către colaboratorii științifici ai Universității de stat din Leningrad și de lucrătorii combinatului de sere și răsadnîte din același oraș.

„Într-una din serele combinatului poate fi văzută o probeiște cu totul neobișnuită: prin niște orificii practice în niște țevi de asbociment cu diametrul de 15 centimetri cresc lăstari lungi de castraveți. Rădăcinile lor absorb hrana din soluția nutritivă care umple țevile. În compoziția soluției intră săruri minerale, dintre care cele mai multe se găsesc în mod obișnuit în sol. Plantele nu duc de loc lipsă de substanțe nutritive, căci compoziția soluției poate fi reglată după necesități.

Recolta obținută este grăitoare: la fiecare metru pătrat de suprafață utilă s-au cules aproape 36 kg de castraveți și 16 kg pătlăgele roșii. La gust, legumele cultivate fără sol nu se deosebesc cu nimic de cele crescute în condiții obișnuite.

Sub conducerea profesorului V. A. Cesnokov, în serele combinatului s-au efectuat și alte experiențe interesante. În niște camere speciale s-au cultivat răsaduri de roșii într-un înlocuitor de sol alcă-

tuit din pietriș și cărămidă sfărîmată, care la anumite răstimpuri este tratat cu o soluție de îngrășăminte minerale. După un alt procedeu, locul solului îl ia așa-numitul mușchi alb, care se lixează pe un strat de drenare din pietriș. În ambele cazuri, pentru hrănirea plantelor s-a folosit o soluție apoasă specială, în a cărei compoziție intră cantități înjime de azotat de potasiu, superfosfat, sulfat de magneziu, azotat de amoniu, clorură ferică, acid boric, sulfat de mangan, sulfat de cupru. Plantele răsădite în mușchi au înflorit după 25 de zile. Recoltarea pătlăgelelor roșii s-a făcut în ziua a 54-a, deci cu 6 zile mai repede decît la plantele cultivate în grădină. Și de data aceasta recolta a fost o dată și jumătate mai bogată față de normele obișnuite.

Noua metodă de cultivare a roșiilor mai prezintă și alte avantaje. De pildă, plantele nu sînt aproape de loc amenințate de boli și dăunători, întrucît a fost lichidată principala sursă de infecție — solul. Se ieftinește considerabil însăși exploatarea sereilor, căci nu mai sînt necesare stropirea, plivirea și afinarea pămîntului. Ca urmare, prețul de cost al legumelor scade simțitor: 1 kg de roșii revine cu 36,6 la sută mai ieftin decît pătlăgelele cultivate în sol obișnuit.

Actorul A. Șvorin în noua producție a „Mosfilmului” — „Furtună în munți”

Centenarul unui teatru studentesc

Colectivul teatral al Universității din Kiev a luat naștere în urmă cu 100 de ani. La început a fost un cor studentesc. Se alcătuiseră pe nesimțite, căci ucrainenilor le place muzica și sint deosebit de înzestrați pentru aceasta. N-a trecut multă vreme și corul studenților kievleni prezenta pe scenă opera „Zaporojanul de peste Dunăre”. În primele luni ale anului 1859, în rândurile ansamblului coral au început să se ivească divergențe: se afirma tot mai puternic o „fracțiune teatrală”, care susținea ideea constituirii unui colectiv dramatic. Noul colectiv avea să debuteze curând cu piesa lui Griboedov „Prea multă minte strică”. Cu această premieră începe și istoria colectivului dramatic universitar.

Un teatru studentesc este desigur un teatru sui-generis. În primul rând datorită permanenței înnoiri a colectivului artistic. După absolvirea celor patru sau cinci ani de studii, actorii părăsesc teatrul, cedând locul scriilor următoare. În cei 100 de ani, pe scena teatrului s-au succedat nenumărați artiști, mereu alții. Dar tradiția teatrului studentesc s-a transmis din generație în generație. Aici au văzut lumina rampei multe piese ale clasicii ruși și ucraineni. Un mare succes l-au reperat spectacolele cu „Azilul de noapte”, și „Egor Buliciov și alții” de Maxim Gorki, „Sfârșitul escadrei” de A. Korneiciuk, „Martin Borula” de I. Karpenko, piesele lui A. N. Ostrovski, M. Kropivnițki ș.a. Punerea în scenă a spectacolelor teatrului s-a bucurat de sprijinul celor mai de seamă reprezentanți ai scenei ucrainene.

O etapă deosebită în istoria teatrului studentesc o marchează colaborarea cu artistul popular al U.R.S.S. Iuri Șumski, care a lucrat cu colectivul studentesc la montarea spectacolului „Malva”, dramatizare după povestirea lui Gorki.

Cu prilejul jubileului celor 100 de ani de la înființarea teatrului, tinerii artiști au prezentat „Mica studentă” de N. Pogodin.

În momentul de față, trupa studenților Universității din Kiev face intense pregătiri pentru apropiatul turneu pe care-l va întreprinde la Moscova, în cadrul Decadei artei și literaturii ucrainene.

Odiseea operatorului de film

Munca operatorului cinematografic este în unele privințe asemănătoare cu cea a exploratorului. Căci și operatorul trebuie să dea adesea dovadă de curaj, tenacitate și răbdare, să înfrunte cu sine rece neprevăzutul. Nina Iurușkina este însă îndrăgostită de profesiunea ei și această o ajută să învingă orice greutăți. Nina Andreevna nu j se cer interviuri, fotografia ei nu apare niciodată pe afiș, dar cei ce o cunosc spun întotdeauna cu un sentiment de mândrie „Nina noastră este un om și jumătate!” Într-un fel și operatora Iurușkina este o eroină, despre ale cărei peripeții s-ar putea scrie multe cărți de aventuri. Profesiunea ei o poartă în ținuturile cele mai diferite, în junglă și în taiga, în regiunile ghețurilor veșnice ori în tăcuta împărăție a adâncurilor marine și oceanice.

Mulți dintre spectatorii care au urmărit cu încordare lupta cu o caracatiță sau vânătoarea de rechini din filmul „În Oceanul Pacific” și-au închipuit că asemenea episoade au putut fi redată datorită unui truc, a unor filmări combinate. În realitate, ca și în numeroase alie cazuri similare, aceste primejdioase dar extrem de interesante scene au fost filmate de curajoasa operatoare.

Marinarii de pe vapoare sau de pe spărgătoare de gheață o privesc cu admirație plină de uimire pe această femeie veselă, care coboară cu atita calm în străfundurile oceanului. În ultima vreme, munca Ninei Andreevna în adâncurile submarine a fost mult ușurată datorită construirii unei camere-scafordru, prevăzută cu patru hublouri. Operatoarea aflată în această cameră poate rămâne mai multă vreme în fundul oceanului, fără a avea nevoie de mască sau de aparatul de oxigen și poate filma nestingherită prin hublouri.

Ninei nu-i place să vorbească despre ea, deși în cei aproape douăzeci de ani de peregrinări cu nelipsitului aparat de filmare a trăit întâmplări dintre cele mai neprevăzute. În schimb, colegii ei de la Studioul de filme științifice din Moscova relatează întotdeauna cu plăcere

peripețiile Iurușkinei. De la ei poți afla, de pildă, despre „expediția” Ninei Andreevna în inima taigăi, în tovărășia unor vânători foarte experimentați. Oamenii se uitau cu neîncredere la femeia cu aparatele, care avea pretenția să străbată atâția kilometri pe drumurile desfundate de ploile primăverii. Dirzenia Ninei a întrecut însă orice așteptări.

Multă ingeniozitate i-a trebuit operatoarei pentru realizarea filmului „Poveste din pădure”, al cărei eroi sînt castorii, cei mai pricepuți constructori din lumea animalelor. Cu o excepțională răbdare Iurușkina a urmărit întregul proces al muncii titanice depuse de aceste animale mici, începînd cu doborîrea unui copac, transportul lui pe apă, construirea digului și a vizuinei.

Una dintre cele mai grele expediții a fost aceea pentru filmarea vieții sivucilor — o specie de foci care trăiește pe insula Sfîntul Iona, din marea Ohotsk. În această regiune, marea este întotdeauna agitată, iar barca ce o purta pe Nina Andreevna era amenințată în fiecare clipă să se izbească de stînci. Plină de peripeții a fost și perioada petrecută pe una din insulele Noii Zemlii, unde Nina Iurușkina și regizorul Alexandr Zguridi au fost prinși de furtună și nevoiți să se hrănească timp de mai multe zile cu ouă din cuiburile păsărilor, în așteptarea timpului favorabil filmării.

Filmele realizate de Nina Andreevna aduc de fiecare dată spectatorului imagini inedite din lumea animalelor. Multe secvențe filmate de operatoare în adîncul mărilor și oceanelor formează un interesant obiect de studiu pentru oamenii de știință.

În curînd vom viziona un nou film al Ninei Iurușkina. De data aceasta ea și-a ales „eroii” din rîndul locuitorilor junglei din ținutul lunan (R.P. China). Acești eroi sînt firește tigri și crocodili, elefanți și șerpi uriași, a căror viață și ale căror obiceiuri le-a surprins, înfruntînd nenumărate primejdii.

Ion Manu

Notăsa Zașcipina este o veche cunoștință a spectatorilor noștri, care au văzut-o pentru prima oară în filmul pentru copii „A fost odată o fetiță”. În curînd o vom revedea pe Zașcipina în filmul „Vanea”

Trupa Teatrului municipal din Frankfurt pe Main (Germania occidentală) a prezentat de curînd în premieră „Livada cu vișini” de A. P. Cehov.

Violoncelistul sovietic Danil Șafran întreprinde un turneu în Italia. După o serie de concerte în orașul Torino, Danil Șafran se află la Roma. Primul său concert în capitala Italiei a avut loc la clubul Asociației internaționale a creatorilor de artă, în prezența unor scriitori, oameni de artă și ziariști italieni.

În anul septenarului, în studiourile cinematografe din R.S.S. Ucraineană vor fi produse 162 de filme, dintre care 38 de filme artistice, 124 filme documentare și științifice. În primele luni ale acestui an au și fost terminate filmele „Cînd începe tinerețea”, și „Să ai încredere în cel care s-a îndrep-

tal”. Majoritatea filmelor în curs de pregătire sînt consacrare problemelor contemporane. Printre acestea se numără „Ne cheamă Cosmოსul”, „Pămînt natal”, „Bună ziua, Niprule!” ș.a.

„Generația salvată” este titlul unui nou film în curs de realizare la studiourile „Maxim Gorki” din Moscova. Acțiunea acestui film se petrece în anul celui de al doilea război mondial, în timpul blocadei Leningradului. Eroii săi sînt niște colhoznici care au contribuit la salvarea copiilor leningradeni. Scenariul aparține dramaturgului A. Stein, iar regia lui I. Pobodonostev.

Noua producție în culori a studiourilor sovietice de știință popularizată este consa-

rampa și Ceaikovski

M. Jigunova este protagonista filmului „Cruzime”, ale cărui exterior se turnează în prezent în Siberia. Inspirat după nuvela scriitorului A. Nilin, filmul redă un episod impresionant din lupta comsomoliștilor împotriva bandelor contrarevoluționare din Siberia, din perioada anului 1920. Eroul filmului, comsomolul Venka Malîșev, este intruchipat de G. Jumatov. În film apar și popularii actori Boris Andreev și N. Kruicikov.

Un film despre Ceaikovski

Un film despre Ceaikovski nu putea începe decît cu acordurile tulburătoare ale „Pateticei”.

Pe fundalul muzical al acestei simfonii, se succed cu opriri de o clipă, imagini din foarte diferite colțuri ale Uniunii Sovietice — săli de concerte, unde la pupitrul dirijoral se află Konstantin Ivanov, M. Așrafi ori A. Klimov, ateliere ale uzinelor, ori întinderile nesfîrșite ale noilor sovhozuri de pe pămînturile destelenite, unde muzica lui Ceaikovski este ascultată cu aceeași vibrantă emoție.

Și, deodată, în fața spectatorilor apare imaginea Votkinskului, locul natal al compozitorului. Comentariul liric însoțește și imprimă mai multă profun-

zime fiecărui cadru. Iată Petersburgul, unde tînărul Piotr Ilci urma cursurile facultății de drept, apoi conservatorul... Moscova, Maidanov, Florența... Cu mult tact și cu un deosebit simț artistic (la aceasta au contribuit desigur atît regizorul I. Mirimov cît și operatorul P. Petrov), sînt evocate pe ecran etapele hotărîtoare ale drumului creației ceaikovskiene.

Un loc important în film îl ocupă peisajele, atmosfera, care au inspirat nemuritoare creații ale lui Ceaikovski. Este impresionantă, prin poezia cu care este redată, scena care îi sugerează compozitorului finalul concertului nr. 1 pentru pian și orchestră. Ceaikovski se afla pe atunci în satul ucrainean Kamenska. Era o dimineață de primăvară, cu adieri ce aduceau mireasma pomilor înfloriți și zvon de cîntece. Pornind la muncă, fetele din sat cîntau „vesnianka”, în oare vibrează nădejdi, bucurie tinerească, optimism. În fața ferestrei deschise, compozitorul sorbea parcă toate glasurile firii. Și în mîntea sa se plămădea finalul concertului, ca o izbucnire spre lumină, în care stăruie parcă și mireasma livezilor în floare și glasurile fetelor ce pleacă la cîmp și melodia „vesniankăi”. Apoi obiectivul aparatului de filmare surprinde sala de concert, unde același final îi dau din nou viață miinele inaripate ale pianistului Sviatoslav Richter.

În acest film — realizat recent în studiourile din Moscova — apar și numeroase scene din operele „Evgheni Oneghin” și „Dama de pică”, din baletul „Lacul lebedelor”. Filmul are o excelentă ilustrație muzicală, datorită compozitorilor V. Grigoriev și A. Ciugaev, care s-au străduit să ofere iubitorilor muzicii lui Ceaikovski cîteva dintre cele mai strălucite pagini ale creației sale.

Reflector

crată marelui pictor rus din sec. XIV-XV, Andrei Rubliov.

S-au împlinit 40 de ani de la înființarea primului institut sovietic de cinematografie — vestita Școală de artă cinematografică din Petersburg. Această școală a format primele cadre de actori și regizori pentru tînăra cinematografie sovietică. În 1922, promoția absolvenților acestei școli a participat la realizarea filmelor „Făcătorul de minuni” (o comedie antireligioasă), „Durere nemărginită” ș.a. Printre elevii Școlii petersburgheze de artă cinematografică se numără regizorii A. Zarhi și I. Heișt, actorii L. Kirillov, V. Teleghina, T. Gurețkaia, L. Kmit ș.a.

Regiunea Suceava

În activitatea de popularizare a grandioaselor realizări dobândite de oamenii sovietici și a perspectivelor deschise de cel de al XXI-lea Congres al P.C.U.S., Consiliul regional A.R.L.U.S.-Suceava a desfășurat un număr de acțiuni ce merită a fi relevate.

Astfel, în orașul Suceava și în câteva centre de raion s-a ținut un ciclu de conferințe despre planul septenal iar în peste 100 de câmine culturale a fost expusă conferința „Agricultura sovietică în următorii șapte ani” — această acțiune fiind asigurată prin trimiterea de conferențieri de la centrul de regiune și din centrele de raion, spre comune. Manifestări reușite au fost întreprinse și cu alte prilejuri. La Suceava și Botoșani, de pildă, au fost organizate simpozioane la care au vorbit despre „Relațiile economice și culturale dintre țara

noastră și U.R.S.S.” tov. Vintu Vasile, vicepreședinte al sfatului popular regional, Vasile Chiper — redactor șef al ziarului „Zori noi”. Tudoroșan Neagu, directorul uzinelor textile „Moldova” din Botoșani și ing. Cărbune Gheorghe, La U.I.L. Frasin și la I.R.U.M. Vatra Dornei au avut loc seri ale prieteniei romino-sovietice. În cadrul centenarului Popov, pe lângă cele opt manifestări centrale la care a participat un mare număr de cetățeni s-au făcut expuneri despre viața și activitatea marelui savant rus în școlile medii, în întreprinderi și în comune, iar la Suceava și Botoșani s-au organizat în colaborare cu A.V.S.A.P. seri închinată marelui savant la cercurile de radiofonie și televiziune. În orașele Suceava și Dorohoi a fost prezentată expoziția „Viața și activitatea lui A. S. Popov”.

De un real interes se bucură întâlnirile dintre cei ce au vizitat U.R.S.S. și țărani muncitori. Astfel pot fi date ca exemplu întâlnirea tov. Adochiței Constantin, Erou al muncii socialiste cu muncitorii de la G.A.S. Coșușca — raionul Darabani, căraora tov. C. Adochiței le-a împărtășit din experiența sovietică în domeniul zootehniei sau întâlnirea tov. ing. Aurel Pislaru cu colectivității de la G.A.C.-Siret.

Alături de aceste rezultate pozitive, în activitatea Consiliului regional A.R.L.U.S.-Suceava există însă și o seamă de lipsuri care se cer grabnic înlăturate. Una dintre ele este, desigur, aceea a neîndeplinirii unor acțiuni importante incluse în planul de muncă. De asemenea nu a fost acordată o atenție satisfăcătoare analizei situației internaționale, popularizării politicii de pace a U.R.S.S. Propaganda vizuală a fost și ea neglijată.

Este neîndoielnic că organizând un număr mai mare de acțiuni legate de specificul regiunii, acordând o atenție mai mare popularizării politicii de pace a U.R.S.S., folosind pe scară mai largă expozițiile volante, care se bucură de un larg și îndreptățit succes, Consiliul regional A.R.L.U.S.-Suceava va putea desfășura o activitate tot mai bogată și din ce în ce mai rodnică.

I. S.

Emil Moraru

Joi 23 aprilie la cinematografele
PUBLICA și ELENA PAVEL
Premiera filmului sovietic

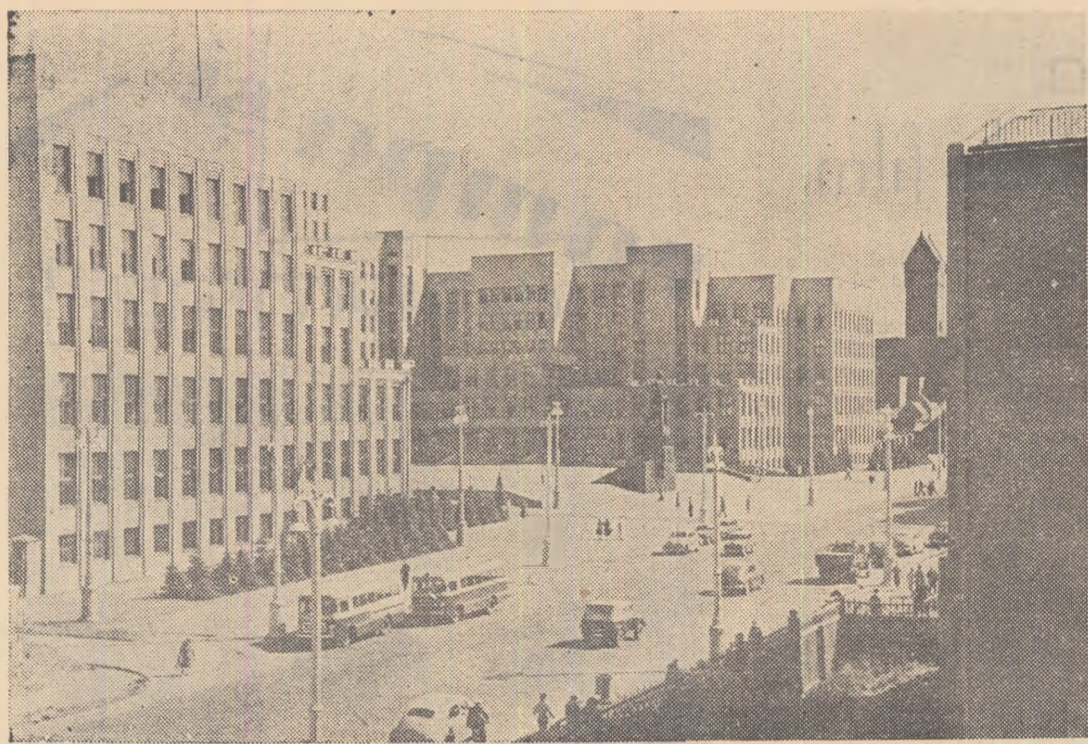
Steaguri pe turnuri

Scenariul: G. Makarenko, I. Manevici
Regia: A. Naroditski. Muzica: D. Klebanov

cu
V. EMELEANOV, P. SPRINGFELD, V. SUDIN, ROZA
MAKAGONOVA, A. ROGOVTEVA, LIONEA BABICI

În completare
documentarul românesc: SCHIMBUL DE MIINE

Minsk. Palatul guvernamental

Vor să corespundeze

Kușenko Anatoli Sidorovici, R.S.S.A. Komi, Jeleznodorojni raion, Pionerskaia ul. 20/5; cu un traducător de limba rusă și un filatelist.

Ribakova Ekaterina Aleksandrovna, Karaganda, N-Tihonovka, ul. Pavlova, 5-8: cu un filatelist.

Aleksandr Pilat, reg. Cernovih, Kijmanski raion, Suhoverhov: cu un corector și un colecționar de cărți poștale ilustrate.

Valeri Bușuiev, Moscova-E 122, 8-aia Parkovaia ul. 26, kv. 6: cu o tinăra de 18 ani.

Tatiana Teleh, Kurgan, ul. Sadovaia 51: cu o elevă în cl. 6-a.

V. Petuhov, Kaluga, ul. Stalina 23, kv. 6: cu un filatelist.

Tiratkin N.N., Karaganda I, Metodiceskaia ul. 15: cu un filatelist.

Galkin Gheorghii, Krasnodar, ul. Kirova 14, kv. 6: cu un tinăr sau o tinăra.

Motovilova Katia, Celiabinsk, Sibirski pereezg, 1-aia Lugovaia 78: cu un elev sau elevă în cl. 9-a.

Korotki Vitali Danilovici, reg. Zaporojie, Dmitrievka, colhozul V. I. Lenin: cu un utemist.

Maliutina L. I., Cernigov, ul. 9-aia Ianvaria 34: cu un student.

Mintautiškis B. I., R.S.S. Lituaniană, Šiauliai, ul. Sodo 26: cu un filatelist.

Ivars Lorenc, Riga—14, ul. Glinka 9—2: cu un tinăr poet.

Kuznefov Vladimir, Komsomolsk pe Amur, ul. Vokzalnaia 49, kv. 44: cu un filatelist sau filumenist.

Golodin Gheorghii, R.S.S. Letonă, Daugavpils, ul. Sovetskaja nr. 5-2: cu un filatelist.

Podgornih Aleksandr Iakovlevici, reg. Sverdlov, Nijni Taghil 13, ul. Sadovaia 38: cu un colecționar de monede sau medalii, mărci poștale sau cărți poștale ilustrate.

Vartepieva V. A., ținutul Primorie, Arseniev, ul. Oktiabrskaia 43, kv. 4: cu o studentă.

Muzicolog? Nu, lăcătuș

În Uniunea Sovietică preocuparea pentru artă nu mai este de mult o îndeletnicire incidentală și sporadică. Ea a pătruns adinc în viața cotidiană a omului sovietic, constituind o trăsătură a lui deșinitorie.

A devenit aproape clasic exemplul cu metrul și totuși îl mai cităm o dată, fiind reprezentativ pentru stilul de viață sovietic. Stațiile acestuia — în fond — simplu mijloc de transport, cu toate că foarte modern și comod, sînt adevărate palate subterane. Detaliile cele mai fine au fost lucrate aici cu grija cu care erau altădată împodobite palatele țarilor.

Sau alt exemplu. Mihail Flotski este lăcătuș la uzina „S. M. Kirov” din Leningrad. Muncitor priceput, stimat și iubit de tovarășii săi, Flotski a devenit o figură populară în uzina leningrădeană. Dar nu numai datorită meritelor profesionale.

Redactorul unui ziar din Leningrad a vrut să-i ia o dată un interviu, în care scop s-a dus acasă la Flotski. Dar nu l-a găsit: lăcătușul fusese invitat la Teatrul Academic de operă și balet, la jubileul unui dirijor vestit. Nici a

două zi ziaristul n-a avut noroc: Flotski plecase la concertul dirijorului Mravinski. Înarmat cu experiență, a treia zi redactorul s-a dus direct la teatru.

De mulți ani lui Flotski nu-i scapă nici un spectacol de teatru, operă, balet, nici un concert. Dar „specialitatea” lui este muzica. Cunosător sensibil și rafinat al artei muzicale și teatrale, Flotski a luat obiceiul ca după fiecare spectacol să-și noteze impresiile. Acasă s-au adunat zeci de caiete cu însemnări. Paginile lor sînt remarcabile cronici care ar face cinste oricărui specialist.

De altfel, Flotski este considerat o autoritate în materie de muzică și teatru. Cu el se sfătuiesc nu numai prietenii și tovarășii de muncă, ci și actorii, muzicienii, dirijorii. Lăcătușul păstrează în albume fotografia unui mare cîntăreț, care i-a scris următoarea dedicație: „Sensibilului meloman leningrădean”. Odată, după spectacolul cu „Eogheni Oneghin”, lăcătușul a atras atenția cîntărețului asupra unei greșeli de interpretare. Regizorul maghiar Istvan Cazan i-a dăruit un album cu dedicația: „Prietenului meu, mare cunosător de artă”.

Da, în Uniunea Sovietică arta este prezentă pretutindeni.

Răspundem cititorilor

Pasiunea mea este teatrul și filmul. De aceea, am și căutat necontenit să fiu la curent cu piesele și filmele sovietice jucate pe scenele și ecranele noastre — ne scrie tov. Elena Vasile, funcționară din București.

V-aș ruga să-mi dați câteva amănunte despre planurile de viitor ale dramaturgilor și scenariștilor sovietici.

Planuri de creație

Cunoscutul dramaturg sovietic Anatoli Sofronov lucrează acum la o comedie intitulată „Bucătăreasa”, inspirată din desele sale călătorii în ținuturile Donului și ale Cubanului. Apoi, intenționează să scrie o piesă dedicată muncitorilor frunțași din marile uzine metalurgice din Ural.

Dramaturgul și scenaristul Alexandr Ștein lucrează la un scenariu intitulat „O generație salvată” — o amplă frescă a eroismului oamenilor sovietici, în timpul Marelui Război de Apărare a Patriei.

Nu de mult, Alexandr Gladkov a realizat scenariul pentru filmul științific intitulat „Alertă!”. Iar pentru teatru a scris o piesă intitulată „Vara într-o mică haltă” în care, după cum a arătat, faptele se stau la baza acțiunii sînt absolut reale și s-au petrecut aievea într-o haltă din Rusia Centrală. Tot dramaturgul Alexandr Gladkov a scris o piesă despre alpinisții sovietici, intitulată „Cerul nopții”.

În comedia intitulată provizoriu „Au început să cînte și alte privighetori...”, lucrarea aflată în fază finală, dramaturgul Așah Tokaev readeuce aspecte din viața satului colhoznic. Așah Tokaev a declarat că lucrează concomitent la o comedie inspirată

din viața petroliștilor din Baku, Daghestan și Osetia de nord.

În numerele viitoare ale revistei noastre vom mai reveni și cu alte noutăți, deoarece mulți amatori de teatru și film ni se adresează în acest sens.

„...V-aș fi recunoscător dacă aș putea afla câteva amănunte în legătură cu utilizarea fibrelor artificiale și sintetice, despre care știu că în U.R.S.S. capătă o răspîndire din ce în ce mai largă.” (Din scrisoarea tov. L. V. Andreici, merceolog la I.C.S.—Magazinul universal „Victoria”).

Kapron, lavsan, nitron

Fibrele artificiale și sintetice au în Uniunea Sovietică utilizări tot mai numeroase, atît în industria textilă cît și în alte domenii. Din fibre de kapron se fabrică, de pildă, năvoade pescărești, parime, diferite piese și materiale izolatoare, blănuri de caracul, covoare, stofă de mobilă etc. La o recentă expoziție de mode de la Moscova au fost prezentate sumedenie de confecții din tire de kapron, lavsan nitron etc., precum și dintr-un amestec de lînă cu nitron. Printre noutăți, se remarcău cămășile de viscoză neșfonabile cu guler tare, imbibat cu o substanță chimică specială, costumele de baie din mătase acetată, prin care razele ultraviolete străbat în voie.

90 la sută din totalul mătăsurilor fabricate în Uniunea Sovietică sînt țesute din fibre artificiale și sintetice. Statul sovietic acordă o deosebită importanță dezvoltării acestei industrii. Numai în cursul septenarului, vor fi construite 85 de întreprinderi pentru prelucrarea fibrelor artificiale și sintetice.

Filatelie

Aerofilatelia

Mărcile destinate poștei „prin avion” formează un capitol aparte în cadrul filateliei, capitol care are numeroși adepți — colecționarii specializați de „poșta aeriană”.

Este de reținut că aceste colecții specializate nu trebuie confundate cu colecțiile tematice, intrucât obiectul lor se axează pe natura transportului corespondenței, și nu pe subiectele reprezentate pe mărci.

Colecționarii mai avansați de mărci „poșta aeriană” caută să îmbogățească valoarea documentară și educativă a colecțiilor lor completându-le cu cât mai multe „plicuri zburate”, adică transportate cu avionul. Aceste plicuri poartă de cele mai multe ori etichete multicolore și stampilele speciale ale ghișeelor de poșta aeriană, ale aeroporturilor de tranzit, ale diferitelor linii aeriene care au transportat scrisorile respective. Este deci lesne de închipuit cât de interesante pot deveni scrisorile care au avut de parcurs un traseu mai lung, pe care au fost tranzitate de mai multe ori. De fiecare dată, ele primesc câte o ștampilă specială, iar toate aceste obliterări constituie, laolaltă, întreaga istorie a călătoriei făcute.

Asemenea documente poștale constituie o adevărată podoabă a oricărei colecții filatelice, valoarea lor documentară derivând din stampilele care, adăugându-se, măresc valoarea filatelice a mărcilor poștale aplicate pe plic. O deosebită valoare dobândesc plicurile zburate atunci când poartă aplicate ștampilele speciale ale primelor zboruri, prin care au fost inaugurate noi linii aeriene internaționale.

În luna martie, de pildă, aviația civilă sovietică a inaugurat linia aeriană internațională Moscova-Phe-nian. Cu acest prilej, poșta a aplicat pe corespondența transportată pe această linie o frumoasă ștampilă specială, purtând data primului zbor: 3.III.1959.

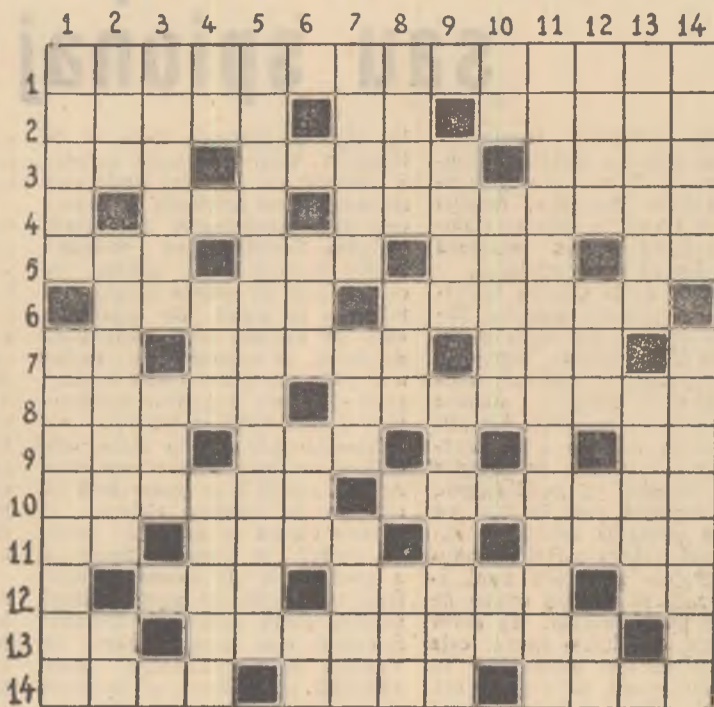
În cadrul filateliei, colecționarea și studiul acestor piese filatelice poartă denumirea de „aerofilatelia”.

Așa dar este bine să nu desprindem de pe scrisori mărcile de poșta aeriană, ci să păstrăm asemenea documente întregi, și, pe cât posibil, neîndoite.

P. Țvirka

Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la nașterea cunoscutului scriitor P. Țvirka, poșta sovietică a pus în circulație o marcă comemorativă de 40 kopeici, imprimată în policromie.

OPIERETIE

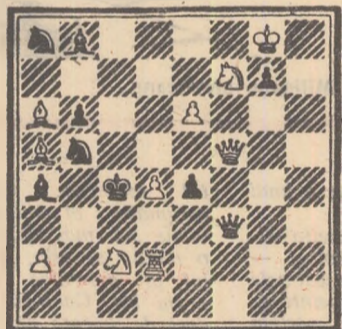

Orizontal: 1) Scene din viața lui Ciprian Porumbescu, transpuse în operă de Gherase Dendrino (4 cuv.) 2) „Frumoasa...” din opera lui Offenbach. — Primul... la cârți. — Cântă la „Vinzătorul de păsări”. 3) Se înghețe vrând-nevrând. — Spuse. — Tamburine... găurite! 4) „Lugojana” din opera lui Filaret Barbu. — Mamifer zburător, transformat în... operă de Johann Strauss. 5) Mod de a cânta. — Pe... opera de la 6 orizontal. — Unu, zero și o sută... egal cu zero. — Notă muzicală. 6) „Bălanul” din opera lui Benatzky. — „... veselă” operă de Lehar. 7) Muzică la început! — „... în infern”, altă operă de Offenbach. — Intră în ureche! 8) Te fac să rzi. — „Plutașul de pe...”, de Filaret Barbu. 9) Onomatopeea papucului. — Pronume reflexiv — Uită pe jumătate! 10) Nepoștit. — Artistă care a cântat în operele reprezentate în București, acum cîteva decenii. 11) Una la început și la sfîrșit! — Nu tot aceea. — Ultimul decor din scenă. 12) Imediat. — „Culegătorii de...”, operă de Florin Comișel — Partenera lui, văzută din dreapta! 13) În portul „Anei Lugojana” (pl.) — „Vînt de...”, operă de Dunaevski. 14) Literă... muzicală. — Loc pentru o melodie de operă sau operă. — Soprana din „Lohengrin” de Wagner.

Vertical: 1) Autorul operelor: „Dragoste de țigan”, „Eva”, „Paganini” etc. — Compozitor sovietic, autorul operelor: „Fericirea”, „Alarmă între țete” etc. 2) Acela între prieteni. — Operă de Kooner, după o povestire de Pușkin. — Eu. 3) Desparte. — Destoinic. 4) De la 1 ianuarie la 31 decembrie. — Dumnealor la sfîrșit! — Ladă ornamentală. 5) Altă operă de Lehar (2 cuv.) 6) Geniu aerian. — Acest. — Incepe „Baiașera”. 7) Fiecare din culorile cărților de joc (sens vechi). — Paharnica Olimpului (mit.). — Pictor român contemporan. 8) Acești. — Verbul gălăgioșilor și al... vîntului. — Tril nesfîrșit! 9) Localitate în Ardeal. — Spadă în miniatură (pl.). 10) Asta are ureche! — Sare chimică. — Nota care dă tonul. 11) Operă pe muzica lui Schubert (4 cuv.). 12) E nedrept. — Drumul rîului (pl.). — Un „ochi” în perspectivă. — Partenerul ei. 13) Fire, dar nu de artist. — Realiza un film. 14) „Trei” în cinci litere — Operă de Kalman.

ȘAH □ ȘAH □ ȘAH

PROBLEMA Nr. 44
E. Ruhlis (U.R.S.S.)
Premiul III la concursul clubului problemistilor din Varșovia și al ziarului „Express Wiczorny”.

Mat în 2 mutări

(Alb: Rg8, Df5, Td2, Na5, Na6, Cc2, Cf7, Pp. a2, d4, e6, Negru: Rc4, Df3, Na4, Nb8, Cb5, Ca8, Pp.h6, e4, g7)

SOLUȚIA PROBLEMEI Nr. 43

În poziția inițială a problemei (Alb: Rf6, Db8, Tb1, Td1, Nc1, Ca3, Cc7. Negru: Rc3, Df1, Tg2, Na2, Cb3, Cd3, Pp.a5, e4, f4, g5. Mat în 2 mutări) cele două încercări: 1. Db6 și 1. Df8 sînt respinse prin 1... Df3 și 1... Rd4. Soluția este 1. Dg8! (cu amenințarea 2. D:c4 mat) după care la deplasarea calului negru d3 oriunde urmează 2.Cd5 mat, iar la corectarea 1...Cb4 2.Ccb5 mat. De asemenea, la deplasarea calului b3 oriunde, urmează 2.Ccb5 mat, iar la corectarea 1...Cd4 2.Cd5 mat.

* UMOR * UMOR

Văzute și auzite

Simțul umorului

Cum arată un om lipsit de simțul umorului?

...Avionul nostru s-a desprins de pista argintie de beton și urcă impetuos. Zburăm de cinci minute. Deodată, pe culoarul îngust dintre fotolii își face apariția un bărbat masiv, monumental, și ocupă locul rămas liber.

Unul dintre pasageri, un finăr cu ochi șăgalnici, exclamă:

— Iată-l și pe întirziat! Cum de ne-ai ajuns?

Fără a întoarce capul, momentul răspunde foarte serios:

— Nu v-am ajuns. Am urcat împreună cu ceilalți...

A fi sau a nu fi?

Lui Ivan Semionovici Prîtkin, care răspunde de textele programului de estradă, autorii cu pricina îi spun „Frîna Westinghouse”. De ce? Explicația e simplă.

Omul vine la Prîtkin:

— Uite, Ivan Semionovici, am adus un intermezzo.

Prîtkin citește, se uită în tavan, bate toba cu degetele pe masa lustruită și, în sfîrșit, spune:

— Nu-i bună pentru noi, n-are prospețime. Și nici originalitate. Am mai auzit-o undeva... Da, da...

În cameră își face apariția un alt autor. După ce ia cu-

noștința de lucrarea lui, Prîtkin rosteste sentința:

— Nu-i bună pentru noi. Prea... nu seamănă cu nimic. Ți-o spun din experiență — doar nu lucrez de ieri, de alaltăieri; lucrurile astea nu merg. Caut să-mi aduc aminte de ceva asemănător, dar nu reușesc. Așa ceva n-am mai văzut și n-am mai auzit niciodată, înțelegi? — niciodată...

E refuzat și al treilea:

— Nu-i bună pentru noi. Parcă am mai auzit-o undeva. Sau cine știe, poate că n-am auzit-o... Ce mai, nu-i originală...

Cineva a spus o anecdotă:

Puncte de vedere

„Într-un orașel nou-nouț, ră-tăcea de colo-colo un om cam ajumat. Se întorcea de la o petrecere și se chinua să-și găsească locuința. Trecea de la ușă la ușă, apăsa pe butoanele sonerilor — dar zadarnic. Arhitectura și planurile caselor — ce e drept — cam semănau... În cele din urmă, renunțând la încercările sale, omul se culcă pe o bancă și adormi...”

— Care-i morala?

Un arhitect care era de față observă cu indignare:

— Să bea mai puțin!

Iar directorul fabricii de băuturi spirtoase rosti gînditor:

— Da, arhitectura noastră mai lasă de dorit...

Boris Egorov

Pentru Drătarea dinților dvs.
COOPERATIVA
„DENTARA”
dispune de cabinete, aparate röntgen pentru radiografii, laboratoare și personalul de specialitate care vă stă la dispoziție

NU ÎNTIRZIATI CU REMEDIUL INDICAT

ADRESATI-VA CU ÎNCREDERE UNITATILOR NOASTRE DIN:

UNITAȚI MODEL	10 Șos. Mihai Bravu 145
2 Str. Smîrdan 15	11 Șos. Ciurel 7
1 Pasajul Eforie	13 Șos. Pantelimon 278
12 Str. Mendeleev 2	14 Cal. 13 Septembrie 252
18 Str. Biserica Fnei 2	15 Șos. Giurgiului 65
	16 Str. Alunișului 47
UNITAȚI	17 Cal. Văcărești 388
3 Bd. I. Vladimirescu 1	19 Cal. Ducești 162
4 Str. Tomis 2	20 Str. Mihail Eminescu 156
6 Cal. Griviței 273	21 Str. Cameliei 40
7 Cal. Văcărești 45	22 Bd. Tolbuhin 57
8 Bd. Armatei Sovietice 7	
9 Buc. Noj Bloc 4	

Marți 28 aprilie
Premieră la cinematografele PATRIA și BUCUREȘTI
O producție a studioului „Mostilm”

Ivan cel Groaznic

Seria II-a
cu

NIKOLAI CERKASOV, MIHAIL JAROV, L. TELIKOVSKAIA, S. BIRMAN, PAVEL KADOCINIKOV, A. BUCUMA, A. ABRIKOSOV, M. NAZVANOV

LOZ
IN PLIC

3 LEI

Puteți câștiga PE LOC

2.000
1.000
5.000
2.000
1.000
etc etc

Interzicerea experiențelor sau spionaj?

Poliția newyorkeză activează

Serviciul în cadrul poliției newyorkeze constituie o meserie grea și primejdioasă. Așa cel puțin socotesc americanii. Și pe bună dreptate deoarece poliștii nu-i vine de loc ușor să-și facă datoria într-un oraș ca New York-ul, care ocupă unul din primele locuri din lume în ce privește criminalitatea. În cazul de față, însă, nu-i vorba despre asta. Presa americană este preocupată în prezent de o altă problemă, și anume cum să se apere cetățenii de poliție, notați: de poliție, și nu de gangsteri. Dar să trecem la fapte. Iată câteva desprinse din cronică faptelor de viteză ale „apărătorilor” newyorkezi ai „ordinei”, date publicității de diferitele gazete americane:

10 ianuarie. Un polișt, aflat în timpul serviciului, a furat un taxi.

13 februarie. Trei inspec-tori de poliție au fost retro-gradați pentru șantaj.

23 februarie. Poliștului Francisc Y. Rogers a fost arestat și condamnat pentru viol.

28 februarie. Doi poliști au fost acuzați de șantaj.

3 martie. 26 de poliști au fost deferiți justiției pen-

tru delictul de luare de mită.

5 martie. Richard Mac Bride nou în poliție, a descoperit într-o dimineață că un magazin de încălțăminte de pe strada 38 a fost devastat. Reușind să-i aresteze pe jefuitori, a avut surpriza să constate că aceștia nu erau alții decât trei poliști, prieteni de-ai lui.

Toate acestea nu reprezintă decât câteva din cazurile petrecute în ultima vreme. Ele ar putea fi însă completate, de pildă, cu scandalosul proces judecat recent de un tribunal din Brooklyn și în care se aflau implicați 44 de poliști acuzați de a fi avut strânse legături cu lumea interlopă.

Nefiniștii de înmulțirea delictelor în rândurile poliției — scrie revista „News Week” — citiva corespondenți americani au adresat lui Stevens P. Kennedy, șeful poliției din New York, următoarea interpelare: ce se întâmplă oare în departamentul dv.? Nimic deosebit — a răspuns acesta. Într-un oraș ca New York-ul nu trebuie să ne mire faptul că poliștii comit delict, ci faptul că mai există poliști care n-au devenit încă delincvenți!

Prospect turistic puțin obișnuit

Predilecțiile turiștilor sînt multiple: unii vor să viziteze ținuturi noi, să cunoască oameni și obiceiuri noi, pe alții îi interesează monumentele, alții caută să se distreze. În fine, pentru a încheia lista, există și o a patra categorie, care călătorește din „dorința de a schimba decorul”.

Dar iată că mai există un soi de turism, întrucîtva neobișnuit, căruia ziarul „Deutsche Soldatenzeitung” — organul revanșarilor militariști din Germania occidentală — i-a consacrat, recent, o întreagă pagină. Descrierea amănunțită a itinerariului turistic recomandat de ziar este intitulată „Kriegsgräberfahrten 1959”, ceea ce s-ar putea traduce cam astfel: „Vizitarea unor morminte militare în 1959”.

Ca să lămurim întrucîtva cititorul asupra acestui ciudat obiectiv turistic, trebuie să arătăm că ziarul se referă la mormintele soldaților și ofițerilor hitleriști, unul din rezultatele căii, lipsite de glo-

rie, parcursă de armata fascistă.

Lista acestor teritorii cuprinde numeroase țări, provincii și orașe din Europa occidentală. Un loc important în această listă îl ocupă, bineînțeles, orașele din Franța ca Reims, Champigny, Paris, Rouen, Orléans, Beauvais, Arras, Lille, Amiens... precum și altele situate pe un vast teritoriu geografic, care se întinde cu aproximație din Norvegia și pînă în Africa de Nord.

Morminte ale cotropitorilor germano-fasciști poți afla pretutindeni. Dar neobișnuita reclamă turistică publicată de „Deutsche Soldatenzeitung” depășește cadrul reclamei. Publicînd-o, ziarul a mizat vîdit pe aștarea stării de spirit revanșarde. Rezultatul n-a fost însă cel scontat, căci reclama n-a făcut altceva decît să avertizeze pe revanșarzi, oricare ar fi ei, de soarta care-i așteaptă pe amatorii de noi aventuri.

(Din „Literaturnaia gazeta”)

Inceputul săptămîinii trecute a coincis cu reluarea lucrărilor Conferinței de la Geneva a reprezentanților Uniunii Sovietice, Angliei și Statelor Unite, în vederea stabilirii unui acord privind încetarea experiențelor cu arma nucleară.

Tratatul de la Geneva interesează astăzi întreaga omenire. Milioane de oameni din toate colțurile lumii își manifestă îngrijorarea în legătură cu problema dacă imensa forță a energiei atomice va fi folosită spre binele lor sau nu. Puternica mișcare a popoarelor împotriva cursei înarmărilor cu arma atomică și cu hidrogen, pentru adoptarea unei hotărîri cu privire la încetarea exploziilor experimentale creează astăzi împrejurări favorabile elaborării unui acord în care să se țină seama de interesele participanților. În afară de aceasta, tratativele dintre cele trei puteri au fost precedate, în vara anului trecut, de o conferință a experților din opt țări, la care au participat cunoscuți specialiști în domeniul științei atomului. Experții au ajuns la concluzia extrem de importantă că există depline posibilități de realizare, din punct de vedere tehnic, a unui sistem de control eficace a eventualelor încălcări ale acordului cu privire la încetarea generală a experiențelor cu arma nucleară.

Așadar, tratativele de la Geneva trebuie să țină seama atât de cererea insistență a opiniei publice mondiale de a se înceta definitiv experiențele nucleare, cit și de concluzia experților că există posibilitatea exercitării unui control eficace asupra exploziilor. Se pare, deci, că drumul spre realizarea unui acord era netezit. Chiar așa a apreciat situația guvernul sovietic, ale cărui eforturi au înlesnit anumiți pași înainte în cadrul ședințelor conferinței.

E semnificativ, totuși, că tocmai în momentul cînd era necesar să se întreprindă noi eforturi în vederea încheierii cit mai grabnice a unui acord cu privire la încetarea experiențelor cu arma nucleară, lucru așteptat de toate popoarele, în S.U.A. s-a declanșat o campanie care nu poate fi apreciată altfel decît ca o nouă încercare de a torpila succesul conferinței. Persoane importante din Serviciul american de informații, din Comisia pentru energia atomică și din cadrul Pentagonului, cheamă să se pună capăt nu experiențelor nucleare, ci tratativelor de la Geneva, argumentîndu-și poziția, dacă ne e permis să ne exprimăm astfel, prin încăpăținarea de care, chipurile, ar da dovadă Uniunea Sovietică. Iată ce înseamnă să arunci vina pe nevinovați!

În răspunsul său la scrisoarea adresată de conducătorii Consiliu-

lui păcii pe întreaga Indie, N. S. Hrușciov, șeful guvernului sovietic, a subliniat că, „fără să tindă spre obținerea unor privilegii pe seama celorlalți participanți la acord, Uniunea Sovietică se pronunță pentru crearea unui sistem de control care să situeze părțile participante pe picior de egalitate, care să excludă orice posibilitate de dictat, de impunere din partea unei părți sau alteia a unor hotărîri care să aducă prejudicii suveranității și securității statelor”.

Aceasta este poziția clară, sinceră și deschisă a părții sovietice. Acestei poziții i se opune însă un complex de manevre viclene, în spatele cărora se ascunde intenția creării, în Uniunea Sovietică, a unei rețele de spionaj public, legalizată printr-un acord. După părerea părții americane, Uniunea Sovietică n-ar putea înlătura invinuirea de „încăpăținare” decît admițînd pătrunderea pe teritoriul ei a unor grupuri străine de inspecție, cu alte cuvinte a unor originali „consuli atomiști”, sau, mai degrabă, a agenților de spionaj.

Zilele trecute, reprezentantul S.U.A. la Conferință a făcut o nouă propunere cu privire la așa numita încetare pe etape a experiențelor cu arma nucleară. Aceasta propunere prevede interzicerea

experiențelor la sol și deasupra mării, dar continuarea lor la mari înălțimi și în subteran.

E limpede că această propunere, venită din partea americană nu poate fi considerată ca o dorință serioasă de a rezolva pozitiv problema. Noua propunere americană nu corespunde principalei sarcini a Conferinței, și anume încheierea unui acord cu privire la încetarea definitivă, generală și necondiționată a experiențelor nucleare. Se creează, astfel, impresia că Statele Unite vor continua și în viitor să caute tot soiul de porțițe, și aceasta numai pentru a evita să întreprindă pași concreți spre rezolvarea uneia din cele mai arzătoare probleme ale zilelor noastre.

O reală contribuție la interzicerea experiențelor cu arma cea mai primejdioasă, arma nucleară, va putea fi adusă numai în cazul cînd S.U.A. și Anglia vor depune la tratativele de la Geneva, aceleași eforturi sincere pe care le depune Uniunea Sovietică. Numai astfel se va putea ajunge la o apropiere a punctelor de vedere, la elaborarea unui acord care să elibereze pentru totdeauna omenirea de teama unui război atomic.

N. Hohlov

Milioane americane...

desen de D. Tinovski

„Noi” și „Ei”

Într-unul din parcurile Moscovei se plimbă un băiețuș cu dădaca de mîna. În urma lor, în flanc cite unul, trei americani cu magnetofoane portative. Pășesc cu fețele cris-pate într-o încordată așteptare, iar mîinile le tremură ușor. Se străduiesc să nu scape o vorburișă din cîte rosteste micuțul moscovit.

— „ei nu vor...Eu le spun, dar ei nu vor!”

— O.K.! — exclamă satisfăcut unul din americani.

După un timp, trio-ul poposi lângă o cabină telefonică, unde un tânăr încerca să convingă, pe un ton ridicat, pe cineva de la celălalt capăt al firului:

— Nu, draga mea, ei nu vor veni. Eu am să vin, dar ei nu...

Repetînd într-una cu satisfacție „Ei”, „Ei” și făcîndu-și la repezeală

cîteva însemnări în bloc-notesuri, străinii o porniră în grabă spre hotel.

Cine să fie oare camera asta? Nu cumva spioni?

Ei bine, oricît ar părea de ciudat, cei trei sînt oameni de știință, preocupați de studiul naturii. Primul necunoscut este dr. Hadley Cantrill, de specialitate psiholog, fost șef al catedrei de la universitatea din Princetown. În prezent, conduce Institutul de cercetări sociale internaționale. În Uniunea Sovietică a sosit la sfîrșitul anului trecut, în mod cu totul legal, în fruntea unui grup a cărui misiune nu era alta decît studierea comparată... „a naturii umane a rușilor și americanilor”. Mai precis, culegerea de pronume personale. După propria sa mărturisire, Mr. Cantrill

este filolog amator, iar din familia pronumelor personale îl interesează deosebi pronumele — „NOI” (persoana I-a plural) și „EI” (persoana III-a plural).

Expediția a lucrat fără să-și creeze magnetofoanele. O zi întreagă, de pildă, a fost consacrată culegerii pronumelui „NOI” care, după părerea lui Mr. Cantrill, spre deosebire de pronumele rece și oficial „EI”, exprimă comunitate de interese, cordialitate, ba chiar intimitate.

În aceeași zi, convocîndu-și colaboratorii, dr. Cantrill, în felul expeditiv propriu americanilor, a declarat:

— Astăzi o să ne ocupăm de colecționarea pronumelui „NOI”!

Vinătorii de pronume personale au avut noroc. În ziua aceea au fost in-

vițați la o ședință a unui consiliu științific.

— Ne bucură vizita stîmnaților noștri colegi — a declarat președintele adunării. Noi, bineînțeles, am vrea să le vorbim cîte ceva despre nunca noastră... Noi sîntem încredințați că vizitele reciproce...

Emoționat de abundența pronumelui „NOI”, dr. Cantrill simți apriga dorință să-l îmbrățișeze pe președinte, și numai obiectivul de vreo jumătate de metru al „Kodakului” care-i atîrna de gît îl împiedică să-și manifeste astfel recunoștința.

Pe măsura „prelucrării” materialului strîns, totul se limpezea, își lua locul cuvenit în compartimen-

tul respectiv. Sușetul enigmatic al omului sovietic nu mai avea nici o taină; se afla, gol-golul, în puternica palmă a lui Mr. Cantrill. Nu e deci de mirare că, întorcîndu-se la el în țară, savantul american s-a și grăbit să-și împărtășească descoperirile ziarului „New York Times”. Analizînd cu competență cazurile de folosire a pronumelor „NOI” și „EI” în Rusia, cercetătorul american a ajuns la concluzia că „oamenii sovietici vorbesc despre guvernul lor numai cu „EI”, iar despre ei numai cu „NOI”... Că, dimpotrivă, americanii folosesc pronumele „NOI” în toate împrejurările

nu numai cînd e vorba despre ei, ci și atunci cînd vorbesc despre guvernul lor”.

NOI — acest lucru îl știe oricine — nu ne-am dezis niciodată de destinul patriei noastre socialiste, dar putem oare să-i convingem de acest lucru pe Mr. Cantrill și pe prietenii lui? Și aceasta, cu atît mai mult cu cît El au fost trimiși de unul din instituturile întreținute din fondurile Rockefeller. Probabil, faptul acesta îi permite lui Mr. Cantrill, atunci cînd vorbește despre guvernul S.U.A., să întrebuințeze, la fel ca șeful său, „cordialul” pronume „NOI”!

I. Senin

SĂPTĂMÎNA